

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

HANS MAGNUS

ENZENSBERGER

ALFA

TITANIC'İN BATIŞI

HANS MAGNUS ENZENSBERGER (1929)

Nürnberg'de doğdu, 15 yaşında askere alındı. Savaştan sonra Erlangen, Freiburg ve Hamburg Üniversitelerinde; Sorbonne Üniversitesinde Alman edebiyatı, felsefe ve diller üzerine eğitim gördü. 1955'te felsefe doktorası yaptı. Şiirlerinde savaş sonrası Alman toplumuna ağır eleştiriler getirir. İngilizceden, Fransızcadan, İspanyolcadan, İtalyancadan ve İsveççeden Almancaya şiir çevirileri de yapmıştır. Georg Büchner Ödülü ve Nürnberg Kenti Kültür Ödülü de dahil olmak üzere birçok ödülü bulunan Enzensberger, Münih'te yaşamaktadır. Başlıca yapıtları şunlardır: *Kurtların Savunması*, 1957; *Şiir ve Politika*, 1962; *Körler Alfabeti*, 1964 (İmge, 2000); *Ayrıntılar*, 1962; *Politika ve Cürüm*, 1964; *Her Şeyin Altındaki Almanya*, 1967; *Havana Duruşması*, 1970 (Sezer Duru, Yar, 1994); *Anarşinin Kısa Yazı*, 1972 (Ayrıntı, 1995); *Anıt Mezar*, 1975; *Yokolma Öfkesi*, 1980; *Ali Avrupa!*, 1987 (Sezer Duru, Metis, 1990); *İç Savaş Manzaranı*, 1993 (İletişim, 1995); *Sayı Şeytanı*, 1996 (İlknur Özdemir, Can, 1999).

SEZER DURU (1942)

Avusturya Lisesinden sonra İstanbul Üniversitesinde sosyoloji okudu. Orhan Duru'yla evlendi. DTCTF, Alman Dili ve Edebiyatı Bölümünü bitirdi. Latince ile Yunan ve Roma Edebiyatı okudu. *Akzente* ve *Orte* gibi Alman dergilerine Türk yazar ve ozanlarından çeviriler yaptı. 25 yıl kadar, ZDF ve ARD gibi Alman TV kanallarında muhabir olarak çalıştı. Max Frisch, Heinrich Böll, Siegfried Lenz, Jerzy Stefan Stawinkley, Hans Magnus Enzensberger, Bertolt Brecht, Thomas Bernhard, Gustav Meyrink gibi yazarlardan Türkçeye; Ferit Edgü, Demir Özlü ve Başar Sabuncu'dan da Almancaya roman ve oyunlar çevirdi. Orhan Duru'yla birlikte, "hayalet yazar" Oğuz Halûk Alplaçin'in yaşamını konu alan *O Pera'daki Hayalet'i* hazırladı.

Titanic'in Batışı

© 2017, ALFA Basım Yayım Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.

Der Untergang der Titanic

© 1978, Suhrkamp Verlag Frankfurt am Main

Kitabın Türkçe yayın hakları Alfa Basım Yayım Dağıtım Ltd. Şti.'ne aittir. Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir elektronik veya mekanik araçla çoğaltılamaz. Eser sahiplerinin manevi ve mali hakları saklıdır.

Yayıncı ve Genel Yayın Yönetmeni M. Faruk Bayrak

Genel Müdür Vedat Bayrak

Yayın Yönetmeni Mustafa Küpüşoğlu

Kapak Tasarımı Füsun Turcan Elmasoğlu

Sayfa Tasarımı Zuhul Turan

ISBN 978-605-171-733-3

1 Baskı: Mayıs 2018

Baskı ve Cilt

Melisa Matbaacılık

Çiftehavuzlar Yolu Acar Sanayi Sitesi No: 8 Bayrampaşa-İstanbul

Tel: 0(212) 674 97 23 Faks: 0(212) 674 97 29

Sertifika no: 12088

Alfa Basım Yayım Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.

Alemdar Mahallesi Ticarethane Sokak No: 15 34410 Cağaloğlu-İstanbul

Tel: 0(212) 511 53 03 (pbx) Faks: 0(212) 519 33 00

www.alfakitap.com - info@alfakitap.com

Sertifika no: 10905

HANS MAGNUS
ENZENSBERGER

TITANIC'İN BATIŞI

Çeviren
SEZER DURU

İçindekiler

Birinci Şarkı.....	9
İkinci Şarkı.....	12
Kıyamet. Umbria üslubu, yaklaşık 1490.....	14
Üçüncü Şarkı	17
Yitik İlanı	22
Dördüncü Şarkı	24
Beşinci Şarkı.....	28
Altıncı Şarkı	30
Buzdağı.....	32
Yedinci Şarkı.....	35
Akşam yemeği. Venedik usulü, 16. yüzyıl.....	37
Sekizinci Şarkı	41
Dokuzuncu Şarkı.....	44
İç Güvenlik.....	48
Onuncu Şarkı.....	51
Erteleme	53
On Birinci Şarkı.....	55
On İkinci Şarkı	57
On Üçüncü Şarkı	59
On Dördüncü Şarkı	62
On Beşinci Şarkı	64
On Altıncı Şarkı	67
On Yedinci Şarkı.....	68
Yetersiz Avuntu	70

On Sekizinci Şarkı	73
Ozanların Yalan Söylemelerinin	
Diğer Nedenleri	75
On Dokuzuncu Şarkı.....	77
15 Nisan 1912 Telsiz Haberleri	79
Yirminci Şarkı.....	82
Yirmi Birinci Şarkı.....	85
Yalnız Huzur.....	87
Yirmi İkinci Şarkı	90
Bilgi Kuramsal Model.....	92
Yirmi Üçüncü Şarkı.....	94
Bilgi Kuramsal Hizmet.....	98
Yirmi Dördüncü Şarkı.....	99
Züleyha'nın Kaçırılışı.	
Felemenk Usulü, 19. Yüzyılın Sonu	101
Yirmi Beşinci Şarkı.....	106
Araştırma Topluluğu	108
Yirmi Altıncı Şarkı.....	110
Yirmi Yedinci Şarkı	112
Uzmanlık Felsefesi.....	115
Yirmi Sekizinci Şarkı.....	117
Yirmi Dokuzuncu Şarkı	120
Kaçarken Duyulan Huzur,	
Flaman Üslubu, 1521.....	124
Otuzuncu Şarkı.....	127
Otuz Birinci Şarkı	132
Otuz İkinci Şarkı.....	139
Otuz Üçüncü Şarkı.....	140

Gastón'a

Birinci Şarkı

Kulak kabartmış biri. Bekliyor. Soluğunu tutuyor, çok yakında, burada. Benim, diyor, şu konuşan.

Bir daha asla, diyor,
şimdiki gibi
sakin, kuru ve sıcak
olmayacak.

Kendini dinliyor
uğuldayan kafasında.
Orada başka kimse yok,

bu ben olmalıyım diyen dışında.
Bekliyorum, soluğumu tutuyorum,
kulak kabartıyorum. Uzaktan

kulaklara, bu yumuşak etten
antenlere ulaşan gürültünün anlamı yok.
Kan bu,

damarlarda atan.
Soluğumu tutarak
bekledim uzun süre.

Zaman makinemin
kulaklıklarında beyaz uğultu,
dilsiz kozmik gürültü.

Mors vuruşu yok. Yok imdat yakanışı.
Susuyor telsizler.
Ya her şey bitti,

diyorum kendime, ya da
henüz başlamadı.
Ama şimdi! Şimdi:

Bir gıcırtı. Bir tıkırtı. Bir yanılma.
O kadar. Bir buzul tırnak
tırmalıyor kapıyı ve duruyor.

Bir şey yanlıyor.
Uçsuz bucaksız bir branda bezi,
bembeyaz bir sinema perdesi,

önce yavaş, sonra
daha hızlı ve gittikçe daha hızlı
ve hışırdayarak ikiye ayrılan.

Başlangıç bu.
Duyuyor musunuz? Duymuyor musunuz?
Sıkı durun!

Sonra gene sessizlik.

Yalnızca duvarda
ince bilenmiş bir şey takırdıyor,

kristal bir titreşim,
gittikçe hafifleyip
yok olan.

İşte buydu.
Bu muydu? Evet,
bu olmalı.

Başlangıç buydu.
Hep gizlidir
sonun başlangıcı.

On biri kırk geçiyor
gemide saat. Su çizgisinin altındaki
çelik tabaka yanlıyor.

yırtıyor onu
iki yüz metre boyunda
akıl almaz bir bıçak.

Bölmelerden içeri vuruyor su.
Parlayan gövdeyi sıyrıp
otuz metre üstünde

•
deniz yüzeyinin, kapkara ve sessiz
bir buzdağı geçip
gözden yitiyor karanlıkta.

İkinci Şarkı

Belli belirsizdi çarpışma. İlk telsiz şöyleydi:
Saat 00.15. Mayday. Herkese. Durum 41° 46° ku-
zey

50° 14° batı. Eşsiz bir araç şu Marconi!
Kol ve gövdesinde bir tıkırtı, telsiz
ve uzak, çok uzak – yarım yüzyıldan daha da
uzak!

Ne sirenler ne de alarm çanları, yalnız
belirsiz bir tıkırtı kamara kapısında,
hafif bir öksürük sigara salonunda. Aşağıda
su yükselirken kamarot D-güvertesinde, sız-
lanan

yaşlı beyefendinin, iş makineleri ve maden-
cilik işinde kendisi,
ayakkabılarını bağlamakta.

Cesaret! Yorulmak yok bayanlar,
koşar adım diye bağırıyor Mr. Mc Cawley, be-
den eğitimi öğretmeni,
bej flanel giysisi içinde her zamanki gibi ku-
sursuz,

parke döşeli spor salonunda. Salınıp duruyor
oradan oraya sessizce, mekanik kasalar.
Oysa midesinden hasta, yüzme bilmiyor,
korkuyor bu en yorulmaz adam, kimse far-
kında değil.

John Jacob Astor ise bir cankurtaran simidini
kazıyor
tırnak törpüsü ile, kızlık adı Connaught olan
karısına
içinde ne olduğunu gösteriyor (herhalde
mantar var), o sırada
ön taraftaki hangara
oluk oluk sular girmiş bile,
posta çuvallarının altında buz gibi gurulduyor,
geminin mutfağına sızıyor. *Wigl wagl wak,*
my monkey'i
çalıyor bembeyaz üniformalı orkestra:
"Dolar prensesi"nden bir potpuri.
Yürüyün metropole! Berlin nasıl gülüp eğleniyor!
Yalnız, her zaman olduğu gibi, her şeyi ilk
önce
kavrayan en aşağıda hızla toplanmakta bo-
hçalar,
bebeler ve şarap kırmızısı yastık kılıfları.
İngilizce bilmez ara güverte, Almanca da bil-
mez,
ama şunu anlatmak hiç gerekmez ona:
Birinci mevki önceliklidir;
hiçbir zaman yeterince süt yoktur herkese
ve hiçbir zaman yeterince ayakkabı ve hiçbir
zaman
yeterince cankurtaran sandalı.

Kıyamet. Umbria üslubu,
yaklaşık 1490

Eskisi gibi genç değil
artık, iç çekiyor,
büyük beyaz bir tuval alıyor önüne, düşünüp
taşınıyor,
uzun sert bir pazarlık yapıyor alıcıyla,
adam Abruzyalı pinti bir papaz,
ya da başrahip, ya da keşiş. Gene kış geliyor
işte,
parmak eklemleri çatırdıyor, ocakta hışırdı-
yor
çalı çırpı. İç çekiyor, zemini boyuyor,
kurumasını bekliyor, bir kez daha boyuyor
zemini,
ufacık kartonlara, figürleri karalıyor, sabır-
sızca,
taslak gibi, beyaz boyayla öne çıkarıyor.
Karar veremiyor bir türlü, renkleri kanştırı-
yor,
anlamsızca oyalanıyor haftalar boyu. Sonra
bir gün,
bu arada Perhiz Çarşambasına
ya da Meryem Ana Işık Gününe gelinmiştir,
erkenden

fırçasını yanık kahverengiye batırıp resmi yapmaya koyuluyor:

Koyu renk bir resim olacak. Nasıl başlamalı dünyanın batışını resmetmeye? Yangını, yok olan adaları, şimşekleri, garip biçimde yavaş yavaş

çöken duvarları, çatıları ve kuleleri nasıl yapmalı:

Teknik sorunlar bunlar, kompozisyon sorunları.

Az iş değil dünyayı yerle bir etmek.

En zoru da seslerin resmini yapabilmek, tapınaktaki perdenin yırtılışını, uluyan hayvanları, gök gürültüsünü. Aslında her şey yırtılmalı, yırtılmalı tuval dışında. Teslim tarihi de belirlendi: en geç Ölüler¹Gününde.

O zamana kadar arka fondaki öfkeli deniz sırlanmalı, bin kez, köpüklü yeşil ışıklarla, direklerle oyulmak, dimdik derinlere gömülen gemilerle, yıkıntılarla, oysa dışarda temmuzun ortasında tozlu alanda tek bir köpek bile kıpırdamakta.

Kentte tek başına kaldı ressam, çekip gitmiş kadınlar, öğrenciler, uşaklar. Yorgun görünüyor, kimin aklına gelirdi ki, yorgun ölesiye. Her şey toprak sarı, gölgesiz,

öylece donuk duruyor, bir çeşit kötü sonsuz-
luk içinde,
sessiz, resim dışında. Gittikçe
ilerliyor resim, koyulaşılıyor yavaşça, gölge-
lerle
doluyor, çelik mavisi, toprak grisi, donuk
mor,
caput mortuum;¹ şeytanlarla, süvarilerle,
katliamlarla doluyor, dünyanın batışı mutlu-
lukla
tamamlanıncaya kadar, ressam ferahlıyor,
kısa bir süre için; anlamsızca neşeleniyor,
çocuk gibi,
sanki yaşamı bağışlandı,
hemen o gece, dışarda ilk sonbahar yağmuru
düşerken,
kadınları, çocukları, dost ve düşmanlarını
şarap içmeye, taze mantarlar ve çulluklar ye-
meye çağırıyor.

¹ Kurukafa -çn.

Üçüncü Şarkı

O zamanlar evlerin sıvaları dökülüyordu
pul pul Havana'da, çürük bir koku sinmişti
limana,
eski bereket soluyordu,
gece gündüz özlemle kemiriyordu yoksunluk
on yıllık planı
ve ben Titanic'in Batışı'nı yazıyordum.
Ayakkabı yoktu, oyuncak da yoktu,
ampul bulunmuyordu, huzur yoktu,
hele huzur hiç yoktu ve yer gök inliyordu
dedikodudan. O zaman hepimiz:
Yarın daha iyi olacak, yarın değilse bile
öbür gün, diye düşünüyorduk. Neyse –
belki de iyi olmayabilir,
ama değişecek, bütünüyle değişik olacaktı
mutlaka.

Her şey değişecek.
Müthiş bir duygu. Anımsıyorum.

Bunları Berlin'de yazıyorum. Tıpkı Berlin gibi
ben de eski fişek kutusu,
Doğu, kükürt ve ilaç kokuyorum.
Yavaş yavaş soğuyor hava gene,
yavaş yavaş buyrukları okuyorum.
Sayısız sinemanın ötesinde

dikkati çekmez biçimde duruyor Duvar, arkasında,
birbirinden çok uzakta, tek tük sinemalar var.
Yepyeni ayakkabılar giymiş yabancıların
tek tek kar üzerinde firar ettiklerini görüyorum.
Üşüyorum. Anımsıyorum, inanılır gibi değil,
coşkunun o garip iç açıcı günlerinden bu yana
henüz on yıl bile geçmemiş.

O zamanlar batışı kimse düşünmezdi,
kendi batışını çoktan tamamlamış olan
Berlin'de bile. Küba adası
ayaklarımızın altında sarsılmıyordu.
Bize, daha önümüzde bir şey var gibi geliyordu,
bizim keşfedeceğimiz bir şey.
Şölenin çoktan bittiğini ve geriye kalan işin
Dünya Bankası bölüm şefleri ve Devlet Haber
Alma Örgütlerinden
yoldaşların işi olduğunu bilmiyorduk,
bizde ve başka her yerde olduğu gibi

Bir şey anyorduk bu tropik adada
bir şey yitirmiştik. Otlar bitti
hurda Cadillac'lar üzerinde. Rom nerdeydi,
muzlar nerdeydi? Biz orada
başka şeyler anyorduk –anlatması güç,

aslında ne olduğunu–
ama bulamadık o ufacık Yeni Dünya’da
herkesin şekerden, kurtuluştan, bol ampüllü
gelecekten, söz ettiği

Orada, genç melez kızların
kollarında makineli tüfeklerle
köşe başlarında bana ya da bir başkasına
gülümsedikleri yerde, ben
Titanic’in Batışı’nı yazıyor, yazıyordum.
Geceleri öyle sıcak oluyordu ki, uyuyamıyor-
dum.

Genç değildim – ne demek genç?
Deniz kıyısında oturuyordum – ama gene de
bugünkünden on yıl daha gençtim ve
çabalamaktan solmuştu yüzüm.

Haziranda olmalı, hayır,
Nisan başı, Paskalya’dan az önceydi,
Rampa’dan aşağıya doğru iniyorduk,
saat biri geçiyordu, Maria Alexandrovna
gözlerinden kıvılcım saçarak baktı bana,
Heberto Padilla sigara içiyordu, henüz
tutuklanmamıştı –ama bu Padilla’nın kim ol-
duğunu
bugün bilen yok, kayboldu çünkü, bir dost,
yitik bir adam – ve herhangi bir Alman asker
kaçağı
gülüyordu pervasızca – o da

hapsi boyladı, ama çok sonra,
bugün yakında bir yerde buralarda, içki içiyor,
devleti ele geçirme araştırmalarını sürdürü-
yor,
onu unutmamış olmam gülünç doğrusu, evet
çok az şey unuttum.

Çetrefilli bir dille
İspanyolca, Rusça ve Almanca karışık,
on milyonun korkutucu şeker kamışı hasa-
tından konuşuyorduk,
bugün kimse söz etmez oldu bundan. Bana
ne
şekerden, turistim ben!
diye bağırdı asker kaçağı, sonra Horkhei-
mer'den
alıntı yaptı, tam sırasıydı sanki Havana'da
Horkheimer'den
söz etmenin! Stalin ve Dante üzerine konuş-
tuk,
neden konuştuk bilemiyorum,
Dante ile şekerin ilişkisi neydi?

Dalgındım, dışarıya bakıyordum,
mendireğin üzerinden Karayip Denizini sey-
rediyordum,
işte orda gördüm onu, çok büyük
ve tüm beyazlardan daha beyaz, çok ötede,
bir tek ben gördüm onu, başka kimse değil,

karanlık körfezde, gece bulutsuzdu
ve deniz kapkara ve ayna gibi dümdüzdü,
gördüm buzdağını, sonsuz yüksek
ve soğuk, soğuk bir serap gibi
yavaşça ilerliyordu, kaçınılmaz,
beyaz, bana doğru.

Saçları yitirmek, sinirleri yitirmek,
anlıyor musunuz, değerli zamanı,
yitirmek işte, yüksekliği yitirmek,
parlaklığı, üzgünüm,
zararı yok, noktalardan sonra,
kesmeyin sözümü, kan yitirmek,
babayı, anayı,
Heidelberg'de yitirilen yüreği,
gözünü bile kırpmadan,
gene yitirmek, yeniliğin getirdiği
heyecanı, boş ver,
yitirilen burjuva haklarını, öyle mi,
kafayı, Tanrı aşkına, kafayı,
zorunluysa,
yitirilmiş cenneti de olsun hadi,
işyerini, yitmiş oğlu,
suratını, bunu da haa,
bir azı dişini, iki dünya savaşını,
üç fazla kiloyu yitirmek,
yitirmek, hep yitirmek, çoktan
yitirilmiş hayalleri de,
eh olsun, yitirilmiş
aşk yorgunluğundan söz etmemeyeyim, ama
nerde,
görme gücünü,

gözlerden bekâreti
yitirmek, yazık, evin anahtarını,
yazık, düşüncelerini yitirmiş olarak
kendini kalabalıkta yitirmek,
kesmeyin sözümü,
aklı, son meteliği,
işte onun için, birazdan bitiriyorum,
anlayışı, iflah olmaz artık,
her şeyi birden yitirmek,
hatta ipin ucunu,
ehliyeti ve de neşeyi yitirmek.

Dördüncü Şarkı

O zamanlar yazdığım her şeye
inanırdım ve Titanic'in Batışı'nı
yazıyordum.
İyi bir şiirdi.
Nasıl başladığını
çok iyi anımsıyorum,
bir gürültü ile başlıyordu.
"Bir yarılma" diye yazmıştım,
"kesintili bir yarılma". Yok,
öyle değildi, "Hafif bir şangırtı",
"Gümüş çatal bıçak şangırtısı". Evet,
sanıyorum böyle başlıyordu, böyle
ya da buna benzer biçimde. Belleğimde
kalanı yineliyorum. Sonra nasıl
sürdüğünü anımsamıyorum.

Saf olmak ne hoş bir şeydi!
Tropik şenliğinin sona erdiğine
inanmak istemiyordum.
(Ne şenliği? Yalnız yoksulluk vardı.
Sen ey koyu cahil, bir de gereksinme.)
Birkaç zavallı yıl sonra,
şimdi, bunların hepsi geçti,
ayakkabılar, ampuller,
işsizler, yepyeni buyruklar

ve makineler kaynıyor burası.
İliklerimde duyuyorum
soğuşu, bir tarih hatası ortasında
bir tarih hatasını.

Briket kokusu var.

Avrupa'nın en çirkin olduğı yerde,
yavaşça paslanan dökme demirden
Hohenzollern'ler ve MK üyelerinin altındaki
tahtımda oturuyorum, vatanın
acı, korku dolu eskiliğinde
ve anımsıyorum, anımsadığımı anımsıyo-
rum. Evet,
o zamanlar kendime, yalnızca
bir serap bu demiştım, gerçekte
demiştım kendime, Küba adası ayaklanımı-
nın
altında sarsılmıyor.

O zaman haklıydım.
O zamanlar batan
benim Titanic'in batışı üzerine
yazdığım şiirden başka bir şey değildi.
Kopyası olmayan bir şiirdi,
üstü siyah bez kaplı bir deftere
kurşunkalemle yazılmıştı,
o zamanlar Küba'da
karbon kâğıdı bulunmuyordu.
Hoşuna gitti mi? diye sormuştım

Maria Alexandrovna'ya, sonra
kahverengi kenevirden bir zarfa koymuştum.
Havana'da yüklenen ve
Paris'e hiç ulaşmayan posta çuvallarından
birinde
kayboldu.

Sonra neler olduğunu hepimiz biliyoruz.
Dışarda kar yağıyor.
Yitirdiğim ipin ucunu arıyorum ve ara sıra
tıpkı şimdi olduğu gibi, onu
bulduğumu sanıyorum.
O zaman kopuyorum. Perde
tıslayarak ikiye ayrılıyor, aydınlanıyor ortalık,
hepsini tanıyorum gene:
melezleri, ak favorili kaptanı, Dante'yi (1265-
1321),
ateşçi Jerome'u, ön adı bilinmiyor (1888 ?-1912).
Umbrialı yaşlı, tırnakları
lekeli ressamı,
şu şu tarihte doğmuş
ve şu şu tarihte ölmüş,
Maria Alexandrovna'yı (1943-) –

Bütün bu boğulanlar ve donanlar,
kimisi sayılarının 1217 olduğunu,
kimisi 1500 olduğunu söylüyor, dövüşün
bakalım tahta kurtları, dövüşün solucanlar!
Yeniden tanıyorum onları, hepsini

tek tek, Çinlileri bile,
beş Çinliyi, un çuvalları
gibi serilmişler cankurtaran
sandalının dibine. Sanırım
onlar bunlar, sanırım yaşıyorlar,
ama kesin konuşmak istemem.

İşte oturuyorum burada, battaniyelere sarıl-
mışım,
yağdıkça yağıyor dışarda kar,
ben batışın tadını çıkarıyorum,
Titanic'in batışı ile.
Yapacak daha iyi bir işim yok.
Tanrı gibi bol zamanım.
Bir şeyi kaçırdığım yok. Telsiz
konuşmalarıyla, yemek listeleriyle, sulardaki
cesetlerle
ilgileniyorum. Topluyorum onları,
sudaki cesetleri, siyah, buz gibi
sularından yitik zamanın.

Birikinti, cümle yıkıntıları,
boş meyve sandıkları, ağır kenevir zarflar,
kahverengi, ıslanmış, tuzun kemirdiği
akıntıdan mısralar çıkarıyorum,
köpekbalığı kaynaşan
Karayip Denizinin
karanlık, sıcak akıntısından,
haşın mısralar, cankurtaran simitleri,
dönüp duran anılar topluyorum.

Beşinci Şarkı

Kapın sizden kaptıklarını,
alın artık size ait olanı, diye bağırdı
üşüyerek, ceketini küçük geliyordu ona,
saçı dolanıyordu vinçlere,
bağırdı, ben sizden biriyim,
ne bekliyorsunuz daha? Şimdi
zamanı işte, yıkın engelleri,
atın bu sülük takımını suya,
bavulları, köpekleri, uşakları,
karıları ve hatta çocukları ile,
zorla, bıçakla, ellerinizle!
Ve onlara bıçağı gösterdi,
onlara ellerini gösterdi.

Ama ara güvertedekiler,
göçmenlerdi bunlar, öylece
karanlıkta durup, yavaşça
kasketlerini çıkarıp, dinlediler onu.

Şimdi kıpırdamazsanız
ne zaman alacaksınız öcünüzü?
Yoksa kendi kanınız ve çocuklarınızın
kanı dışında kan görmeye
dayanamıyor musunuz?
Ve kendi yüzünü tırmalayıp

ellerini kesip
onlara kendi kanını gösterdi.

Ama ara güvertedekiler
onu dinlediler ve sustular.
Litvanyaca konuşmadığı için değil
(Litvanyaca bilmiyordu)
sarhoş oldukları için değil
(kaba bezlere sarıp
getirdikleri eski tip şişeleri
çoktan içip boşaltmışlardı);
aç oldukları için değil
(acıkmışlardı da):

Bunların hiçbiri yüzünden değil. O
kadar kolay değil açıklaması.
Onun neler söylediğini anlamıyor değillerdi,
ama onu anlamamışlardı.
Onun sözleri kendi sözlerine benzemiyordu.
Onları, onun bilmediği başka korkular
ve başka umutlar yiyip bitirmişti.
Sabırla durdular orada,
sırt çantaları, tespihleri,
raşitik çocukları ile
parmaklıkların önünde,
saygıyla dinlediler onu, yer açtılar.
Ve beklediler, batıncaya kadar.

Altıncı Şarkı

Durgun bakıyorum Almanya'daki bu çıplak
odaya,
birkaç yıl önce bembeyaz olan bu yüksek ta-
vana,
ufak tozlar halinde masaya çöken kuruma,
kentin her yanı daha hızlı karanırken,
ben, bir metni yeniden yaratmaya çabalaya-
rak oyalanıyorum,
belki de hiç olmamış bir metni. Resimleri
onanyorum,
kendi yapıtımın sahtesini yaratıyorum. Ve
kendi kendime,
Titanic'in sigara salonu nasıldı acaba? diyo-
rum,
oyun masası kaplama mıydı, yoksa yeşil
çuha mı örtülüydü?
Gerçekte nasıldı? Şiirimde nasıldı?
Şiirimde var mıydı? Ve Havana'da heyecanla,
dalgın,
kavgalara, benzetmelere, sonsuz aşk öyküle-
rine
bulaşmış dolaşan bu ince adam – gerçekten
ben miydim?
Bilemem. Ve on yıl sonra burada,

Avrupa'nın en karanlık olduğu yerde, Berlin'de, on yıl önce, yani şimdi,
de bilemeyeceğim, kendimi akşam haberlerinden, beni bekleyen ve
uzayan, bir son yaklaştıkça daha beter sonsuzlaşan o sonsuz
çok sonsuz dakikalardan uzaklaştırmak için yazdığım
bu satırların, benim satırlarım olduğunu da bilemeyeceğim
Sıfırın altında iki derece, camın önündeki her şey siyah, kar bile.
Birden üzerime, neden bilmiyorum, büyük bir iç rahatlığı çöküyor.
Dışarıya bakıyorum, bir Tanrı gibi. Görünürlerde buzdağı yok.

Buzdağı

Buzdağı kaçınılmaz biçimde
üzerimize doğru geliyor.

Bak işte, buzulun tepesinden
buzulun ayaklarından
çözülüyor.

Evet, beyaz rengi,
hareket ediyor,
evet, daha büyük,
denizde,
havada
ya da karada hareket
eden her şeyden.

Ölümlü düşler,
buzdağı kervanları
geçiyor içlerinden:
“Su yüzeyinin seksen metre
üzerinde,
yeni kınılmış bölümleri
renkler saçıyor,
öylesine güzel ve
saydam renkler ki.”

“İnsan güneş yangınının

yüzlerce sarayın camında
yansıdığını sanır.”
Buzdağının ağırlığını
düşünmek
iyi bir şey değil.
Kim ki rastlamıştır ona,
güç unutacaktır
görünümünü
uzun yıllar yaşasa da.

“Bu oyun
hayal gücünü genişletiyor,
ama yüreği
de kaçınılmaz bir ürperti ile dolduruyor!”

Buzdağının geleceği yok.
Kendini sürükletir.
Buzdağını kullanamayız.
O kuşku götürmez.
Değersizdir.
Güçlü yanı
rahatlığı değildir.
Bizden büyüktür.
Biz hep yalnızca
ucunu görürüz, onun.

Geçicidir.
Bunu düşünmez.
İlerleme göstermez,

ama
“beyaz, çok iri,
mavi gölgelerle
damarlı mermer bir levha gibi
düşer ve devrilirse,
deniz sarsılır.”

Bizi ilgilendirmez o,
yavaşça sürüklenir,
hiçbir gereksinimi yoktur,
üremez,
erir.

Bir iz bırakmadan
bütünüyle yok olur.
Evet, böyle söylenmesi gerek:
Bütünüyle.

Yedinci Şarkı

Turumuzu sürdürüyor ve şimdi
palmiyeli salona geliyoruz, küçük balolar
için kullanılıyor.

O güzelim duvar resimleri özel olarak Titanic
için yapılmış

ünlü bir salon ressamı tarafından, şark tarzında.

Dinner First Class

14 Nisan 1912

Caviar Beluga

Hors d'oeuvres variés

Turtle Soup

Burada gördüğünüz kanatlı kapılar Türk ha-
mamına gider,

dikkat basamak var, orada sağlık masajları
ve su kürleri bulursunuz

her zaman, doktor kontrolü altında,

Kırmızı Carrara mermerinden yapılma sü-
tunlara dikkatle bakın lütfen.

Consommé Tapioca

Lobster American Style

Baked Salmon with Horseradish Sauce

Curried Chicken

Almond Rice

Tropical Fruit

Büyük fuayenin girişindeki denizkızları
klasik rönesans tarzında tutulmuřtur.
Biri barışı, diğeri ilerlemeyi simgeler.
şimdi sayın bayanlar baylar, sizleri akşam
yemeđine davet edebiliriz.

Akşam yemeği.

Venedik usulü, 16. yüzyıl

I

Son akşam yemeđini bitirdiđim zaman,
beş buçuđa on üç metre,
korkunç bir iş ama iyi para verildi,
malum sorular soruldu hep.
Baltalı bu yabancıların anlamı ne?
Kâfirler gibi giyinmişler, ya da Almanlar gibi.
Aziz Lukas'ın eline
bir kürdan vermeyi doğru buluyor musunuz?
Efendimizin masasına
Habeşleri, sarhoşları ve soytanları
oturtmak düşüncesini kim verdi size?
Ya bu papađanlı cüceye ne demeli,
her yere burnunu sokan köpek de ne,
Memluk'un burnu neden kanıyor?
Beyler, dedim, bütün bunları ben
kendimi eğlendirmek için buldum.
Ama kutsal engizisyonun yedi yargıcı
kırmızı harmanîyeleriyle dolaşıyor
ve fısıldaşıyorlardı: İnandıramıyor bizi.

II

Çok daha iyi resimler yaptım ben canım;
ama o gökyüzünde öyle renkler vardı ki,
ben yapmamışsam eğer
hiçbir resimde bulamazsınız eşini;
kocaman kasap bıçaklarıyla görünen
bu aşçılar da hoşuma gidiyor,
taçlı, sorguçlu,
kenarları kürkle çevrili başlıklar
ve inci işlemeli türbanlar takan kişiler de;
kaymak taşından yapılma saraylarımın
en uzak damlarına tırmanmış ve en yüksek
korkuluklarından sarkan maskeliler de ol-
malı.

Neye baktıklarını
bilemiyorum. Ama ne size
ne de ermişlere yönelik bakışları.

III

Daha kaç kez söyleyeyim size!
Eğlencesiz sanat olmaz diye.
Bu sonsuz çarmıha gerilişler,
tufanlar ve Betlehem'deki çocuk kıyımları
için de geçerli,
bana ne diye böyle siparişler verdiğinizi
anlamıyorum.
Eleştirmenlerin iniltileri,
engizisyonun kılı kırk yarması

ulemanın her şeye burnunu sokması
artık bana budalaca gelmeye başlayınca
son yemeğin
adını değiştirerek
ona
Bay Levi'nin evindeki ziyafet
adını verdim.

IV

Kimin daha uzun yaşayacağını göreceğiz,
örneğin benim Azize Anna, Meryem ve İsa
oğul,
Çok neşeli bir konu değil.
Ama tahtın altına
kum pembesi, siyah ve bakır taşından
nefis desenli mermer döşemeye
resmin tümünü kurtarabilmek için
gözleri dönüp duran bir kaplumbağa çizdim,
çorba yapılır ondan,
zarif ayakları ve kabuğu
yarı saydam kemikten:
nefis bir düşünceydi.
Tıpkı kocaman, ustaca kıvrılmış bir kemik
tarak gibi
parlıyordu güneşte topaz rengiyle.

V

Onun sürünerek hareket edişini gördüğümde,
aklıma düşmanlarımdı geldi.

Galeri sahiplerinin mırıltılarını,
resim hocalarının fısıltılarını,
çokbilmişlerin homurtularını duydum.
Elime fırçamı alıp,
yaratığı gömdüm,
hem de bu mikroplar bana, ne anlama
geldiğini anlatmaya başlamadan önce,
kara, yeşil ve pembe mermerden resimlerle
süslenmiş fayansların arasına dikkatlice
gömdüm yaratığı.
Azize Anna en ünlüsü değilse de
en iyi resmimdir benim belki de.
Benden başka kimse bilmez bunun nedenini.

Sekizinci Şarkı

Tenis salonunda tuzlu su! Evet, kötü bu, ama ıslak ayaklar dünyanın sonu demek de-ğildir.

İnsanlar hep çok önceden sevinirler batışa, tıpkı canına kıyanların bir gerekçe aramaları gibi,

oysa hem görüşlerini hem de sinirlerini yitirirler.

Kim boğulmak ister ki, hele eksi iki derecede?

Tehlike anında yolcuların verdiği yargı istendiği gibi tutarlı olmasa da, ne yapalım! Nihayet buradâ, bu lanet olası gemide, Vintage Porto içerek ve birinci mevkide de olsa,

titreyerek oturan benim, tuhaf bu ama.

Ama diyelim ki Titanic gerçekten battı, ki ben buna olanaksız gözüyle bakıyorum –mühendisim,

hayal gücüm de pek fazla gelişmemiştir– ne yani? Ne gibi sonuçlar çıkar bundan?

Salt istatistik açıdan bakıldığında, her zaman birkaç düzine geminin denizde tehlike içinde olduğunu görürüz,

kimse de aldırılmaz buna, çünkü adları
Rosalinde II ya da Güzel Manzara'dır, Titanic
değil! Tersine,
yani biz batsak bile, dünya denizlerinde dola-
şan binlerce geminin
varmayı amaçladıkları limanlara tam zama-
nında
ve sapasağlam ulaşacaklarını düşünün.

Ayrıca her bir yenilik bir felakete dayanır:
yeni araçlar, kuram ve duygular – buna ev-
rim deniliyor.

Onun için ben diyorum ki: Şaka da olsa,
aynı günde birçok geminin battığını düşün-
sek de,

gene de aklımıza başka şeyler getirmemiz
gerekirdi:

büyük fırtınalar, ehlileşmiş balinalar, demir-
den bulutlar.

Ya da olduğu yerde kalmalı insan. Ağaçlar
uzun süredir yapıyor bunu,
hem de başarıyla. Aklımıza bir şey gelmiyor-
sa eğer –

aslında tamamen değişik yaşam biçimleri
çoktan öldü,

bence yararımıza böyle olması. Uçan kerten-
keleler

ve o eski zaman dinozorları

beyinlerinin çözemeyeceği sorunlarla karşı-
laşmasalardı,

biz ne yapardık bugün acaba? Gördünüz mü?

Buradan řu sonucu ıkanyorum, insan
her kazaya ya da olaya, örneğın kendi ölümü
ile sonuçlanan bir rastlantı olsa da, öyle dar
bir açıdan bakmamalı,
Böylece ben size, Porto řarabı içen bir mü-
hendis olarak,
hiç de yeni bir şey söylemiyorum, işte bu
yüzden batıyorum.

Dokuzuncu Şarkı

Oriente'nin şekerkamışı tarlalarında, ellerin-
deki bıçakları
havaya kaldırmış, saçları yapışmış, keten
gömlekleri
şurup ve terden sertleşmiş olarak fotoğrafla-
rını çektiren
bu yabancılar: işe yaramaz kişiler!
Oysa başkentin bağrında eski yoksulluk
olduğu gibi sürüyor, eski sidik ve eski
tutsaklık kokuyordu her yer, musluktaki su
sabahın erken saatlerinde kesiliyor
ocaktaki ateş sönüyor, duvarlar dökülüyor
taze süt bulunmuyordu, "halk"
akşamları sabırla pizza kuyruklarında bekli-
yordu,
oysa Hotel Nacional'ın denize bakan terasın-
da,
eskiden gangsterlerin yemek yedikleri, sena-
törlerin
semiz dizlerine oturttukları mavi tüylerle
donanmış
striptizci kızların bahşiş uğruna pazarlık
yaptıkları yerde:
şimdi birkaç Parisli eski Troçkist oturuyor
ve çevrelerine çatarak, "nazik biçimde yıkıcı"

oluyorlardı Engels ve Freud'dan yaptıkları
alıntılarla.

*Cena 14 de abril 1969
(Ano del Guerrillero Heróico)
Côctel de langostinos
Consomé Tapioca
Lomo a la parilla
Ensalada de berro
Helados*

Daha sonra gezinti güvertesinde, salondan
çıkıp gelen,
siyah-beyaz smokinli birkaç kumarbaz gö-
rüldü, bayanlar
incilerle bezenmiş giysiler içinde, meraklıla-
rın da bornozlara
bürünmüş olarak, gece yarısından kısa bir
süre önce, eski bir
Hollywood filmini seyrederken lugat parça-
ladıkları görüldü.
Hava çok nemli ve sıcaktı. Calzada da San
Miguel'deki
kenar mahalle sinemasında bir yığın yarı
çıplak çocuk
kıkır kıkır gülerék kirli koltuklarda tepiniyor-
du. Görüntü bulanık,
çizik, ses bozuktı: kötü bir kopya.
Bembeyaz güvertede, Barbara Stanwyck, Clif-
ton Webb'le zıplıyor,

çerçeveler dans ediyor ve olağan olduğu üzere
tam zamanında zorunluluk karmaşayı doğu-
ruyordu.

Tabancayı unutma, zümrütü, tereyağlı ek-
mekleri,

elyazmasını düşün. İncil'i sen al, sen de te-
nekeden yapılma domuzu,

Maxixe şarkısını çalıyor kuyruğundan çeker-
sen,

renkli tenekeden yapılma domuzcuğunu sa-
kın unutma.

Heyetler. Melezler. Komandanteler. Yemek
salonunda hâlâ

Paraguaylı aç ozanlar sigara dumanı içinde
Troçkistlerle çatışıyor, yangın merdiveninde,
alçak sesle rumbalar mırıldanan genç muh-
birlerle

ne olduğu belli olmayan yapışkan saatli Çekler
değiş tokuş işini konuşuyorlardı.

Dehşetten önce, gürültü insana yumruk gibi
çarpar.

Gafil avlanan kulak kavrayamaz onu,
ayaklarında duyarsın: gövde uğuldamakta,
buhar bacalardan kükreyerek çıkmakta,
kazanlar söndürülüyor. O zaman su geçir-
mez bölümler kapanıyor,
motorlar duruluyor. Ne kadar da sessiz şimdi
ortalık,

şimdi birdenbire, ne kadar da sessiz, tıpkı sabah dörtte
bir otel odasında, birden uykudan uyanıp kulak kabartıldığında olduğu gibi. Buzdolabı bile
susmuş. İşte şimdi hırsızlar gelse, ya da evin aransa, ya da kalorifer borularında bir patlama duyulsa sevinirdin.
Bir daha asla, şimdiki kadar kuru da olmayacak sessiz de.

Kapağı açmaya çalışıyorum,
doğal olarak sandığımı kilitleyen kapağı.
Nihayet bir tabut değil bu,
yalnızca bir paket, bir kutu,
tek kelimeyle, bir sandık.

Sandık dediğim zaman
neyi kastettiğimi biliyorsunuz pekâlâ,
öyle aptal aptal bakmayın,
basit bir sandığı kastediyorum
sizinkinden daha koyu renkli de değil üstelik.

Çıkmak istiyorum işte, vuruyorum,
kapağı yumrukluyorum,
daha çok ışık diye sesleniyorum.
Soluk almaya çalışıyorum, doğal olarak,
Kapaktaki açıklığa doğru kükrüyorum. İyi.

Ama güvenlik için kapalı
sandığım, açılmıyor,
ayakkabı kutumun kapağı var,
kapak oldukça ağır ama,
güvenlik açısından,
çünkü burada söz konusu olan

bir kap, bir Bundeslade¹
bir kasa. Başaramıyorum.

Kurtuluş, doğal olarak,
Ancak güçler birleşirse gerçekleşebilir.
Ama ben güvenlik açısından
sandığımda yalnızım,
kendi sandığımda.

Herkesinki kendine! Kendi
sandığından birleşik güçle çıkabilmek için,
doğal olarak, önce kendi sandığımdan
çıkınam gerekirdi, bu da
doğal olarak, herkes için geçerli.

İşte kapağı itmeye çalışıyorum
boynumla. Şimdi!
Biraz aralandı! Ah! Dışarda,
nefis, gepgeniş doğa,
konserve kutuları, bidonlar,
kısacası sandıklarla dolu her yer, daha geri-
sinde
denize dayanıklı bavulların yuvarlandığı
hızla akıp giden yeşil sular,
üzerlerinde sonsuz yüksekliklerdeki bulutlar,
ve her yerde, her yerde hava!

¹ Yahudi ırkı ile Tanrı arasında yapılan, Yahudilerin kutsal ırk olduklarına dair anlaşmanın saklandığı kasa –çn.

Bırakın çıkayım, diye bağıyorum işte,
donup kalarak, bir şey anlamadan,
çokbilmişlikle, ter içinde.
Haç çıkarmak söz konusu değil.
El sallamak olanaksız, ellerim boşta değil.
Yumruk sıkamak olanaksız.

İşte ben de, *kendi üzüntümü dile getiriyorum,*
diye bağıyorum,
kendi üzüntümü, yazık bana!
O sırada boğuk bir pat sesi çıkararak
kapak yeniden,
güvenlik açısından,
kapanıyor üzerime.

Onuncu Şarkı

Demek bu, başına oturdukları masa.

Dışardan, lombozdan bakınca, B.'yi görüyorsun.

Sigara salonunda kendisi gibi bir Rus göçmenine,

Partagas marka el yapımı iyi Küba
purolarının çıkardığı mavi dumanlar içinde
el kol hareketleriyle,

son derece mutlu, kendinden geçerek,
yeşil masanın çevresinde, buzdağlarına,
deniz kazalarına, tufanlara aldırmadan,
berber, kumarbaz ve telgrafçılardan oluşan
ufak bir topluluğa devrimi öneriyor.

Görüyorsun, ama duyamıyorsun,
çünkü içine pirinç pırıltılarının yansıdığı
kalın kavisli camın

bu tarafına ses hiç geçmiyor. Hiçbir şey
algılamıyorsun, ama gene de anlıyorsun ne-
reye varmak istediğini,

anlıyorsun haklı olduğunu, her ne kadar
haklı olmak için,

belki geç kalınmış olsa da.

Şimdi de, yandaki masada bir başka
adamin hırsla köpürdüğünü fark ediyorsun.

Manchesterli bir tekstil fabrikatörü bu, böyle saçmalıklar duyunca, kendine hâkim olmak zorunda kalan. Keserek sözü, katı disiplinin, otorite gerekliliğinin yararlarını açıklıyor.

Mutlaka olmalı diyor, bıyıklarını titreterek, hele, diyor sert bir tavırla, bir gemide. Öne sürdüğü nedenleri doğal olarak anlayamıyorsun, çünkü duymuyorsun. Ama bak hele, kumarbazlar ve telgrafçılar sanki burada tenis oynanıyormuş gibi nasıl da boyunlarını bir oraya bir buraya çevirip duruyorlar!

Aslında hepsi kurtarılmak istiyor, sen de. Ama bir düşünceden çok fazla bir şey istemek değil mi bu? Oyun berabere bitiyor. Hiç kimse bu iki beyi kurtarma sandallarının birinde göremiyor, daha sonra kimse onlardan haber alamıyor. Yalnız masa, boş masa hâlâ sürüklenip duruyor Atlantik'in sularında.

Heimaey adasındaki Helgafell volkanının
ünlü
püskürmesi sırasında, ki öksürüklü bir düzine
televizyon ekibi tarafından canlı yayınlanı-
yordu,
ben, kükürt yağmuru altında, askılı panto-
lonlu
yaşlıca bir adam gördüm, omuzlarını oynat-
arak
fırtınaya, ısıya, kameramanlara, küle, seyir-
cilere
(ki ben de bunların arasındaydım, halımın
üzerinde duran
mavimsi ekranın karşısında) aldırmadan,
elinde bir bahçe hortumu
ile, ince bir hortumdu ama seçilebiliyordu,
lavlara karşı saldırıya geçti, ta ki komşular,
askerler, okul
çocukları, hatta ellerinde hortumlarıyla itfa-
iyeciler,
sayısı gittikçe artan hortumlarla, kızgın, dur-
durulamayan,
ilerleyen lavlara karşı, donan, soğuk, gittikçe
yükselen bir lav duvarı örünceye kadar, öyle ki,
her ne kadar kül grisi renkte ve sonsuza de-
ğın sürmeyecek olsa da, gene de

Batı Dünyasının batışını şimdilik ertelediler,
öyle ki, bugün ölmedilerse eğer, Heimaey'de,
İzlanda'dan
çok uzakta olmayan bu adada, aynı insanlar
küçük, renkli tahta evlerinde sabahları uyan-
dıklarında
ve de öğleden sonraları, kameraların dikkati-
ni çekmeden,
bahçelerindeki o iri ve lav gübresiyle gübre-
lenmiş salataları
sulayacaklar, geçici olarak elbette, ama gene
de paniğe kapılmadan.

On Birinci Şarkı

Bırakın bizi dışarıya
Boğuluyoruz burada
Hayvan vagonu yalpalıyor
Dolap sallanıyor
Tabut gıcırıyor
Biz merdivenlerde boğuşuyoruz
Tahtalara vuruyoruz
Kapıları kınıyoruz
Bırakın bizi dışarıya
Kalabalığız biz
Gittikçe de çoğalıyoruz
daha uzun savaştıkça
bir karış yer uğruna
bir tahta kalas uğruna
Çok yakınız birbirimize
hiddetlenmek,
avutmak, dövmek için
birbirimizi
Cep hırsızının ezilmiş eli
katilin bıçağı düşüyor
Boğuyoruz birbirimizi
Sıkışmış öfke
yırtıyor derisini
ve bayılıyor
Korkunç çoğaldık

birden
Ezilenleri
eziyoruz
Hepsi yumuşak
Panik halindeki pelte
korku kokuyor
keskin ve faremsi
şişiyoruz ve batıyoruz
çuval gibi ve usulca

On İkinci Şarkı

Bundan sonra her şey planlandığı gibi seyretti.

Çelik gövde artık titremiyor, susmuş motorlar, ateşler çoktan sönmüş.

Ne var? Neden ilerlemiyoruz? Kulak kabartıyor herkes.

Dışarda koridordan tespih sesleri geliyor.

Deniz dümdüz, siyah ve cam gibi. Aysız bir gece.

O, yok bir şey! Kırılan bir şey yok gemide.

ne bir vazo ne bir şampanya bardağı. Ufak gruplar

halinde bekleniyor, hiç ses çıkarmadan volta atılıyor,

kimi kürkler içinde, kimi sabahlıkla, kimi tulumlu, söz dinleniyor.

Şimdi halatlar sarılacak, sandalların brandaları açılacak,

mataforalar çıkartılacak. Sanki

hap yutmuş yolcular. Şu adam örneğin,

uçsuz bucaksız güvertede çellosunu sürükleyip duruyor ardı sıra,

mahmuzların kalasları nasıl tırmaladığı duyuluyor,

gittikçe tırmalıyor, tırmalıyor, insan soruyor
kendi kendine: Nasıl
olur bu? diye. –Ah! Bak! Bir imdat fişegi!–
Ama hafif bir tıslama bu, gökyüzünde kay-
boldu bile,
yansımasında yüzler mavimsi ve boş kaldı.
Asansörcü çocuklar, masözler ve fırıncılar
sessizce dimdik duruyorlar.
On iki mil ötede, eski bir tekne olan Califor-
nia'da
telsizci, yatağında yan dönüp uykuya dalı-
yor.

Dikkat dikkat! Önce kadınlar ve çocuklar! –
Neden sanki?

Yanıt: We are prepared to go down like gent-
lemen. –¹

Peki neyse.– Bin altı yüz kişi kalıyor geriye.
Akıl almaz
gemideki sessizlik. – Kaptanınız konuşuyor.
Saat tam

iki, emrediyorum: Herkes kendini kurtarma-
ya baksın! – Müzik!

Orkestra şefi değneğini son parça için kaldı-
rıyor.

¹ Centilmenler gibi batmaya hazırsınız –ed.n.

On Üçüncü Şarkı

Saatte on kilometre hızla esiyor rüzgâr,
gemi oradan oraya sallanıyor;
parlak ve güzel melekler,
kutsal yüksekliklerden el sallıyor:
Gökyüzünde tek bir yıldız bile yok
azıyor vahşi deniz!
Derin kederlere daldım,
tüm gururum yok oldu bir anda
Hep düşünüp duruyorum:
Ah, bitti her şey
ne kadar yalnızım...
Ağır günahların sularında boğulup,
sessizlik arıyor yorgun ruhum.
Evet, ama sonradan
alıştım buna
ve kabullendim:
Burada boğsa da beni keder,
tehdit de edilsem,
çarmıha ve acıya rağmen
su olsun düsturum:
Bir denizciyi
sarsmaz bu,
korkma, korkma
Rosmarie!

Orada Yakub'a olduğu gibi
bana da çökse gece
dinlenebileceğim
bir taş bulurum yalnızca:

Bu yüzden batmaz dünya,
arada bir onu külrengi görsek de,
Senin buraya gelen yolun da
büsbütün örtülü bana,
kâh rengarenk oluyor,
kâh gök mavisi!

isteğim gerçekleşecek:
Sana yaklaşacağım!
Bir inip bir çıksa da,
beyinlerimiz dumanlansa da,
tüm dünya sarsılsa da,
tüm dünya yerinden oynasa da...

Gece bitip
güneş çıktığında
Betlehem'imi kuracağım sana
ve sevinçle haykıracağım burada:
Yaşamımızı
zehir etmeyeceğiz
korkma, korkma
Rosmarie!

Hac yolculuğum bitince
sevinçle kalkacağım ayağa:
Batmaz bu yüzden dünya,
yarayacak işe daha,

yarayacak

yarayacak

yarayacak

yarayacak

yarayacak

işe daha.

“Nearer, my God, to Thee” Sarah Flower Adams’dan
(1840 civan)

“God of Mercy and Compassion” Edmund Vaughan’dan
(1880 civan)

“Autumn” H.F. Lyte’dan (1910 civan)

“Das kann doch einen Seemann nicht erschüttern”
Brunuo Balz’dan (1939)

“Davon geht die Welt nicht unter” Bruno Balz’dan
(1942)

On Dördüncü Şarkı

Bir kıyım, bir bomba gibi değil;
kimsenin kanı akıyor, kimse parçalanmı-
yor ki;
gittikçe artmak istiyor ama,
her yere girmeye çalışıyor, her şey dalgala-
nıyor;
ufak inci damlalar, derecikler oluşuyor;
ayakkabıların ıslanıyor, kollarından
içeriye sızıyor, yakan ensene
yapışıyor; gözlüğünü yalıyor,
kasaların içine damlıyor, süslemeler üzerin-
de koyu lekeler oluşuyor; öyle ki
yani öyle oluyor ki,

her şey onun kokusuz kokusuyla kokuyor;
damlıyor, sıçırıyor, akıyor, fışkırıyor,
birbiri ardından sırayla değil, körlemesine ve
karmakarışık
peksimetleri, fötr şapkayı, donları ıslatıyor,
Tekerlekli koltuğun tekerleklerine terli ve
yüzeysel değiyor,
tuvaletlerde duruyor, acı ve tuzlu, fırınlarda
gurulduyor; sonra gene duruyor işte burada,
yaş, karanlık,
sakin, hareketsiz ve yavaş yavaş yükseliyor,

ufak cisimleri de kaldırıp yüzdürerek, oyuncakları, kıymetli eşyaları,
iğrenç sıvılarla dolu şişeleri,
sürükleyerek, dikkatsizce, durmadan akarak,
lastik cisimleri, ölü, kırık cisimleri; öylece götürüyor, ta ki

kendin de duyana kadar, göğüs kafesine,
nasıl sızdığını, tuzlu, sabırla,
nasıl soğuk, güç kullanmadan, önce diz kapaklarına,
sonra kalçalarına, meme uçlarına,
köprücük kemiklerine nasıl vurduğunu; ve sonunda boynuna ulaştığında,
onu içinceye kadar sen, içine,
nefes boruna, dölyatağına girdiğini ve suyun susayarak ağızları aradığını; nasıl her şeyi doldurmak,
nasıl yutulmak ve yutmak istediğini hissedene kadar.

On Beşinci Şarkı

Tatlı yerken ona, bu ağdalı ve koyu karamsar
benzetmelerinin
derin anlamının kendini tedirgin edip etme-
diğini sorduk,
bu özelliklerin ve mecazların çağının geçti-
ğini,
modanın sanatta bile acımasız olduğunu
söyledik,
fazlası fazladır, ayrıca Küba'nın bununla
ne ilgisi olduğunu anlamadık, Küba bir sap-
lantıymış.
Hem sen –tam anlamıyla– resim, Gordon
Pym, Bakunin ve Dante
üzerine anlattığın masallarla ne demek isti-
yorsun?

Sizsiniz onlar, diye bağırdı, çevresine tüm
gövdesiyle dönerek,
her soluktan nem kapan, her şeyi ezen ve
mecazları
bıçaklarınızla kesen–
ben değilim ki, diye öfkeyle devam etti, ben
karışıyorum buna,
kekeliyorum, başını gözünü yarararak konuşı-
yorum, karıştıyorum,

sözcükler üretiyorum, ama size yemin ederim ki: Bu gemi bir gemidir!–
şimdi artık kendini tutamıyordu –ve yırtılan perde–
bunu nerdeyse şarkı söyler gibi söyledi –yırtılan perdeyi simgeliyor,
evet! ne daha az ne daha çok, duyun işte:
Ona benziyorum ben, işte bu yırtılınca kadar gerilmiş
kumaş parçasına. Ve önümüzdeki masanın örtüsünü çekip yırttı.

Ama bu kadarı da fazla dedik ona, fazla ve çılgınca! Bunun üzerine kalktı. Ben tartışmıyorum dedi alçak sesle,
ben öğretiyorum. Kalktı ve gitmek istedi. Kızgınlıktan ekmek bıçağını sırtına saplayabilirdik.

Ama o kapının ağzında dönüp yeniden başladı: Unutuyorsunuz
(sesi küçümseyiciydi), ben de sizin gibi, Gordon Pym gibi
insan eti yedim! Yaşlı anarşistin can çekişmesini duydum
yan tarafta, kirli yastıkların üzerinde, karısına sarılıyordum
gülümseyerek o anda. Bana yutturamazsınız siz! Hele
siz asla. Hem (bir türlü gitmek bilmiyordu)

ne yapabilirim ki? Hem gemi olan hem de olmayan bir geminin batışıyla ilgili hikâyeyi ben uydurmadım; kendini Dante sanan deli, Dante'nin ta kendisi; adı böyle olan bir yolcu olur hep gemide; benzetme yok. Siz neden söz ettiğinizi bilmiyorsunuz.

Karmakarışık! diye bağırdık (karmakarışık) bir ağızdan, şiir değil bu! Pasticcio! En sonunda gitti, gitti, biz de birbirimize baktık, mevyeye bıçaklarımıza baktık ve kendi kendimize, bu kadar keskin mecazlar var mıdır acaba, diye sorduk. Sonra gene iri armutlarımızı ve kayısılarımızı yemeye koyulduk.

On Altıncı Şarkı

Titanic'in batışı gündemde.

Ozanlara göre bir konu.

Yüksek vergisel zarar göstermeyi garantiliyor.

Vladimir Ilyiç Lenin'in görüşlerinin doğruluğuna yeni bir kanıt.

Televizyonda spor haberlerinden hemen sonra gösteriliyor.

Parayla ödenmez.

Kaçınılmaz.

Hiç yoktan daha iyi.

Pazartesiileri kapalı.

Çevre dostu.

Daha iyi bir geleceğe yol açıyor.

Bir sanat.

İş alanları yaratıyor.

Yavaş yavaş sinirimize dokunuyor.

Yasalarla korunuyor.

Kitlelere işlemiş derinden.

Tam zamanında ortaya çıkıyor.

Başarılıyor.

Soluk kesici güzellikte bir oyun.

Sorumluları düşündürmeli.

Bir zamanlardaki gibi değil artık.

On Yedinci Şarkı

Sessizce batıyoruz. Pınl pınl aydınlanmış
palmiyeli
salonlarda, tenis kortlarında, fuayelerde su,
tıpkı
banyoda durur gibi durgun duruyor ve ayna-
larda yansıyor.
Kapkara dakikalar, pelte gibi donmuş.
Kavga yok, hiç tartışılmıyor. Konuşmalar al-
çak sesle.
Önce siz buyrun lütfen. Çocuklara selam söy-
le. Üşütme kendini.
Sandallarda halatların hışırtısı bile duyuluyor,
küreklerden akan fosforlu damlalar görülü-
yor,
ağır çekimle denizden çıkıp gene denize dö-
nüyorlar,
ancak sonunda –karanlık burnu geminin dibi
olmayan bir yerden
acayip bir kule gibi dümdüz yukanya doğru
kalkıyor,
gövdedeki ışıklar sönmüş, kimse saate bak-
mıyor–
akıl almaz bir gürültü camsı sessizliği yırtı-
yor:
“Bir iniltiydi, hayır, bir takırtı, bir gümbürtü,

arka arkaya gelen vuruřlar, sanki kubbeli bir
yerde,
tonlarca ağırlıktaki nesneler derinliğe atılıyor
ve bu görülmemiş ağırlıktaki şeyler düşer-
ken, her şeyi eziyordu.
insan kulağının daha önce hiç algılamadığı
bir
sesti bu, içimizden hiçbirinin yaşadığı sürece
yeniden
duymak istemediğı bir sestı.” O andan sonra
artık gemi falan kalmadı. Ardından yalnızca
çığlıklar duyuldu.

Yetersiz Avuntu

İçişleri Bakanlığına yakın çevrelerin
belirttiğine göre, herkesin
herkese karşı açtığı savaş
yakında devletleştirilecekmiş,
en son kan izine kadar
Hobbes'dan içten selamlarla

Eşit olmayan silahlarla yapılan iç savaş:
birinin vergi beyannamesi,
diğerinin bisiklet zinciri oluyor.
Zehir karıştıncılar ve kundakçılar
işyerlerini korumak için
sendika kurmak zorunda kalacaklar.

Cezanın uygulanması
oralara kadar genişletilmiş.
Yıkanabilir, siyah plastiğe sarılı olarak
öğrenime açılmış Kropotkin:
Doğadaki karşılıklı yardım
düzeni. Yetersiz bir avuntu.

Üzüntüyle saptadık
adalet olmadığını,
daha büyük üzüntüyle de,
bilinçli çevrelerin ellerini sıvazlayarak

ileri sürdükleri gibi
hiçbir zaman da olamayacağını,
olmaması gerektiğini, olmayacağını.

Eskiden olduğu gibi şimdi de, kimin ya da ne-
yin

bu işte suçlu olduğu tartışmalı. Kalıtım
günahı mı, yoksa genler mi? Süt çocuğu ba-
kımı mı?

Kalbin gelişimindeki eksiklik mi?

Yanlış perhiz mi? Tanrı bizimle olsun mu?

Erkek egemenliği mi? Sermaye mi?

Birbirimizi yemekten

ne yazık ki vazgeçemiyoruz,

en yakın çarmıha çiviliyoruz birbirimizi
ve artıkları yiyoruz.

Ne hoş olurdu değil mi bunlara bir açıklama
getirmek,

akıl için merhem olurdu.

Gündelik iğrençlikler tedirgin ediyor gerçi,
ama pek az şaşırtıyor.

Asıl garip olan, sessizce el sıkılmalar,
nedensiz iyimserlikler,
tıpkı İngiliz inceliği gibi.

Bir iktidarsızın söylevini

saatlerce dinleyen garsonu

içtenlikle övmenin tam zamanı;
öldürücü darbeden hemen önce
ödeme emrini batıran
peksimet temsilcisinin yürekliliğini de;

nefes nefese
kapısına dayanan asker kaçağını
ummadık biçimde saklayan rahibeyi de,
karmaşık işini, donuk, hoşnut bir gülümse-
meyle
yorgun düşerek birdenbire
bırakan gaspçıyı da övmenin tam zamanı

ve biz gazeteyi bir yana bırakıyor
seviniyoruz, omuz silkerek, tıpkı
duygusal bir oyunun mutlu sonla bitmesine
sinemada ışıkların yanıp dışarda
yağmurun dinmesine,
sevindiğimiz gibi, az duman
çekiyoruz sigaramızdan ilk nefesi.

On Sekizinci Şarkı

Bunun üzerine çektiler kürekleri, dedi beyaz
ses,
çekebildikleri kadar hızla, Titanic'in battığı
o kuşkulu, çıplak yerden uzaklaşarak,
ama çıglıklardan kurtulamadılar. Bu çıglıkla-
nın
her biri birbirinden farklıydı, tiz korku
çıglıkları, boğuk bağırmalardan,
kulak tırmalayan yalvarmalar, boğulan ulu-
malardan
çok farklıydı, vesaire diye
devam etti seş aynı tonda, vesaire ve orada
bağırانlar az sayıda değildi, binlerce kişiydi,
düşünün bir kez, deniz durgundu, rüzgâr da
yoktu,
sesler çok uzaklardan duyuldu, dedi ses,
iyice anlaşılıyordu ne dedikleri,
daha yer var burada diyordu kimileri, kayık-
ta, geri dönmeliyiz,
asla olmaz diyordu diğerleri, kalaslara asılır-
lar,
hepimizi bağırta bağırta boğarlar, işte böylece
boğuşma sürdü gitti ve kürekler çekildi ta ki
sonunda

uzun bir saatten sonra, dedi ses sessizce,
sesler azalıp
tek tek olmaya, zayıflamaya, şurada burada
bir öksürme, zorla algılanabilen vahşi bir ısı-
lık da
karanlıklara gömülünceye kadar.

Mutlu sözcüğünün
söylendiği an
asla o mutlu an
olmadığı için.
Susuzluktan ölen
susuzluğunu dile
getiremediği için.
İşçi sınıfının ağzında
İşçi sınıfı sözüne rastlanmadığı için.
Umutsuzluğa düşen biri:
“Ben umutsuz biriyim”
demeye yanaşmadığı için.
Orgazm ve organizma
aynı şey olmadığı için.
Ölüm döşeğindeki biri:
“Ben ölüyorum şimdi”
diyeceği yerde,
bizim anlamadığımız
boğuk bir ses çıkardığı için.
Ürkütücü haberlerle
ölülerin başını yiyenler,
yaşayanlar olduğu için.
Sözcükler çok geç
ya da çok erken
geldiği için.

Burada konuşup duran
her zaman bir
başkası olduğu,
kendinden söz edilen ise
sustuğu için.

On Dokuzuncu Şarkı

Suda bir tahta parçası üzerinde yatıyordu
adamın biri,
tahta bir levhada, bir masanın üzerinde,
hayır, kapıydı tutunduğu,
bir aşağı bir yukarı sallanarak ve ara sıra
buz gibi bir şey çarpıyordu ona,
ama yutmuyordu onu. Hiçbir şey görmüyordu
adam,
kimse de onun gözlerini görmüyordu, orada
yatıyordu, öylece,
ufak, ufak yüzünü tahtaya yaslamış, uzanmış,
daha büyük bir el onu kapıya çivilemişti sanki.

Gerçekten yalnız ölümler böyle ufak görülür.
Oradan geçen bir kayıktan
ona seslenenler oldu, ama cevap
vermedi. Öldüğü için, dedi kimi, gene de ona
yardım etmek isteyenler çıktı. Eski kavgaydı
bu.

Yanından geçtiler kürek çekerek, kavga ettik-
ler,
sonra geri döndüler. Onu kayığa aldılar,
kendi kendini çarmıha gerdiği düğümleri
tokmak ve çivilerden söktüler. Çocukmuş!
diye bağırdı kimi, onu sırtüstü yatınp

ellerini ovmaya başladılar, Japonmuş hem de.
Gözlerini açıp kendi dilinde konuştu,
birkaç dakika geçmişti ki,
kalktı, kollarını uzattı,
zıplayıp tepinmeye, sallanmaya başladı,
sonra yapışıp küreklere gün ağarıncaaya dek
çekti, hiç durmadan çekti, vura vura,
ne ölüydü ne de İsa Mesih
ve ne söylediğini kimse anlamadı.

Trablusgarp Savaşı. Sosyal Demokratlar arasındaki anlaşmazlıklar.

VIII. Uluslararası Verem Kongresi. Tibetlilerin Çinlileştirilmesi.

Dortmund'da grev.

New York parası 24 saatte 3 3/8'e. New York kuru Berlin'e göre

95 1/8. Londra benzini hemen 39/3'e çıktı.

Paris. *Fantasque* adlı balon, zeplincilerin verdiği bilgiye göre

fırtınaya yakalanıp denize düştü.

Berlin. Ordu tasarısında gerekçeli neden olarak barış durumundan

savaş durumuna geçme kolaylaştırılmalıdır deniliyor. Hazır

kuvvetlere halkın ne ölçüde katılacağını gösteren

karşılaştırmalı tablolar ekleniyor.

Hangi becerikli kişi, sermayesiz olarak kendi ayağı üzerinde durup

hızla ilerlemek ister? Bilgi sahibi olmak gerekmez.

Gemiler hakkındaki telsiz haberleri. Yorck Napoli'ye,

Zieten Bremerhaven'e, Kraliçe Luise Antwerp'e,

Bülöw Aden'e, Kral Albert Cenova'ya, Prenses
Alice Colombo'ya,
Germanicus Havana'ya, Prens Eitel Friedrich
Hamburg'a ulaştı.
Dışarda, gece düşen nisan çığı keskin, öldü-
rücü silahıyla erken
tomurcuklaşan çiçekleri yok edip, toprağa
kök salmış
yaratık sarsılırken, biz sıcak yatağımızda
hiçbir şey olmamış gibi
yatıyoruz. Robert Schwerdfeger'den (Münih).
Berlin. Güvenilir sömürge çevrelerinden aldı-
ğımız habere göre,
Togo valisi en sonunda Friedrich von Meck-
lenburg dükü oluyor.
Alman Doğu Afrika'sında Kont v. Rechen-
berg'in yerini Dr. Schnee alacak.
Tiyatro. Augsburg (St.) İffetli Susanna. Basel
(St.) Toplumun Direkleri.
Bremen (St.) Vals Düşü. Düsseldorf (Sch.)
Nora, Frankfurt (O.) Hoş Oğlan. Freiburg
(St.)
Çikolata Kız. Köln (D.) Avrupa gülüyor.
Berlin. Açılışta borsanın tavrı kesindi. New
York'tan gelen haberler
ve Yukan Silezya çubuk ve çekme demir pi-
yasası ilgi çekti.
Münih. Bavyera ve Reich arasında şu sırada
ilişkiler düzgün ve

iyi durumda.

Paris. Altılar Konsorsiyumu temsilcileri Çin hükümetine açılan avansları kesti.

Wiesbaden. Kaynakçı ve tamircilerin grevi on dört günlük bir süreden sonra bugün sona erdi. Çıraklara saatte 3 kuruşluk ücret

artışı tanındı.

Frankfurt a. M. Fizik Kurumunun hava raporu. Orta Avrupa

üzerinde yaygın bir yüksek basınç yerleşti, yarın da bulutsuz bir gün olacak ve hava sıcaklığı artacak.

Deutsche Bank 255.50, Daimler Motorları 244.-, Siemens&Halske 241.90,

Allg. Elektrizität 262.-, Höchster Farb. 575.- Soluk benizliler düzenli olarak Patersmann kokulu sabunların, kullanırlarsa

yanakları diri ve kırmızı olur.

Frankfurt. Kalküta'daki Alman Ticaret Temsilcisi, Britanya Hindistanı'nda otomobil satışları için olanaklar çıktığına dikkat çekiyor.

New York. Bugün gelen Reuter haberine göre Titanic'in

tüm yolcularına sakın olan denizde kurtarma sandalları ulaştı.

Yirminci Sarkı

Amma da olay olmuştu sekiz Mayısta
Titanic'in battığı gün.
Shine adında bir ateşçi
büyük kazanı yakmıştı.
O sırada bir tabak domuz yağlı bezelye yiyor-
du
ve birden tabağı yüzmeye başladı.
Kaptan, diyordu, domuz yağlı bezelye yiyo-
rum,
birden tabağım elimden kayıp yüzüp gidiyor.
Kaptan: Korkuyorsun galiba? dedi
Bana neler borçlu olduğunu bir düşün Shine!
Shine sen kara kışının üzerine otur bir hele,
Ben de pompalarımı çalıştırayım.
Shine gene aşağıya iner ve dumanı görür,
su da karnına kadar çıkar,
Kaptan der, duman görüyorum,
su da karnıma kadar çıktı.
Kaptan, der, uzanıp yatınca
Kaptan: Korkuyorsun sen galiba? der.
Bana neler borçlu olduğunu bir düşün Shine!
Shine sen kara kışının üzerine otur bir hele,
ben de pompaları çalıştırayım.
Shine gene aşağıya iner ve yatar,
ama su bu kez çenesine kadar çıkar.

Kaptan: Korkuyorsun sen galiba? der.

Bana neler borçlu olduğunu bir düşün Shine!
Shine sen kara kıçının üzerine otur bir hele
ben de pompaları çalıştırayım.

Kaptan der Shine, sen her zaman haklısındır,
ama bu kez hayatım tehlikede!

Shine gömleğini çıkarır ve tek kelime etmez,
Shine gömleğini çıkarır ve atlar denize.

Kaptan: Shine beni yüzüstü bırakma, diye
bağırır!

İşte sana yüz altmış dolar.

Gömleğini çıkar kaptan, der Shine,
köpekbalıklarının arasına atla!

Güvertede kaptanın kızı
çıkartıp atar sutyenini.

Shine, sevgili Shine, diye seslenir o da,
eli orasında, kilotu boynunda.

Shine, sevgili Shine, beni yüzüstü bırakma!
Her yerim senin olsun.

Shine: Çok teşekkürler ama hiç zamanım
yok,

eve gitmeliyim, evim de uzak.

Shine yüzmeyi sürdürür, yılan balığı gibi yü-
zer,

yolda kocaman bir balinaya rastlar.

Balina: Amma da neşeli yüzüyorsun Shine,
der

ama seni ele geçirirsem yutarım.

Shine: Öyle olsun bakalım, ele geçirirsen, der
ve hemen oradan uzaklaşır.
Haber Washington'da bomba gibi patlar,
Titanic batmış.
Shine köşede oturup Radau'yu dinler,
bir tek daha atar, ama epeyce sarhoştur.

*Deep down in the Jungle'dan. Negro Narrative Folklore from
the Streets of Philadelphia, Roger D. Abrahams yayını,
Chicago 1970.*

Yirmi Birinci Şarkı

Sonradan herkes doğal olarak, böyle olacağını biliyordu,
yalnız biz ölümleri bilmiyorduk. Sonradan
yol göstermeler, filme almalar, dedikodular
sardı her yanı.
Birden denildi ki, gelenekler bir yana bırakıl-
p
köpek yarışları düzenlenmiş. C-güvertesinde
demirden yapılmış
renk renk boyanmış tavşanlar iyi düzenlen-
miş bir mekanizmayla hareket ettirilip.
Siyah-beyaz benekli tazıları, yasak olduğu
halde koşmaya heveslendirilmiş;
bu saçma oyun sırasında dar gelirli kimi yol-
cu da son kuruşlarını
kumara yatırmış; çatlak gemi çanını, gemi
kızaktan indirilirken
içilen Bordeaux şarabını, seksen sekiz yılının
Château Larose'unu,
ki şişede yıllandırılmıştı, en son liman olan
Queenstown'da
farelerin garip davranışlarını, gemi orkestra-
sında örtbas edilen
çılgınlığı bir yana bırakalım. Her rastlantı
kuşku uyandırıcıdır,

her kötölük anlatılamazdır. Yalnız: Ne yapabilirdik ki?

Oyun masasının altında kırbaçlanan konteslerden, ahlaksız kamarotlardan, küçük kızların havalandırma deliklerinden duyulan imdat çağlıklarından ve Türk hamamında yarıklarını gösteren hermafroditlerden haberimiz var mıydı? Evet, şimdi var, çok geç olduğunda!

Hepsi şimdi duymuş olmayı isterdi hiçbir ölümlünün eli değmeden, geceler boyu adi sokak şarkıları çalan orgu, hepimize son uyarıyı yapmak için. Tanrısal Nemesis! demesi kolay.

Şişman bir beyin, örneğin, bir başka şişman beye denize açılmadan hemen önce hiç farkında olmadan söylediği son sözleri:

Tanrı'nın bile bu tekneyi batırmaya gücü yetmez, sözünü biz duymadık ki.

Öldük biz. Hiçbir şeyden haberimiz yoktu.

Arada bir, çok sık olmamakla birlikte, kar
içinde,
kışın yapılan tavşan avında, ya da paskalya-
dan kısa süre önce,
yataklı vagonun yarı açık camından, dışarıda,
hava ağarmaya başladığında, samanlıkların
damlarında, kömür yığınlarında,
karşık ağaçlı ormanların arasından görünen
Bismarck üslubunda
kulelerin üzerinde, kara giysili kişilerin oluş-
turduğu küçük
toplulukların, metal çerçeveli gözlüğü kanat-
ları genişlemiş üzerinde
oturan bir yalvacın yönetiminde, dünyanın
sonunun gelmesini
dileyerek kıpırtısız bekledikleri görülür. Biz-
lerse,
önemli cicibicilerimizle uğraşıp, tufanı uzak
bir
gelecekte beklerken, ya da o tufanı saygıde-
ğer
bir asparagas olarak kabullendiğimizde, on-
lar en tepelere
oturmuş, saniyesi saniyesine, kıyametin ne
zaman kopacağını

bilirler. Televizyonlarını zamanında mühür-
leyip, buzdolaplarını
bir şey bozulmasın diye boşaltıp, ruhlarını si-
lahlandırmışlardır.
Temizlenmiş koridordan, Ruhr otoyolundan,
serin, yapıma hazır
çimli arsadan kulağımıza esen fısıltıları ür-
pertici biçimde
cılızdır: Tanrım senin yanına geliyoruz. Za-
manla, doğal olarak,
birinin ya da öbürünün saate bakıp ürkmesi,
yalvacın o
uyararak uzanan kolunun felç olması, gün
aydınlanırken,
ekspres trenin takırdayarak geçmesi, kömür
yığınlarının küçülmesi,
karın erimesi, birbiri ardından tavşanların fı-
rına girmesi,
çevrenin alaylı alkışları arasında, aşağılayıcı
güncel yaşam içine
yeniden dönmeleri, aylık hesaplarının yeni-
den açılması,
bir çaydanlık alınması, zorunlu yıllık izne
hazırlanmaktan kaçınılamayacaktır.
Geçerli iş koşulları ve kirli çamaşırlar
yüzünden yalvaç bile ödün vermek zorunda
kalır, ama bu konudaki
katılığını hep korur. İnce, ama kararlı sesiyle
kendi kendine:

Bunlar yüzeysel şeyler der. Sabırlı olmalı! Ha
birkaç hafta ha
birkaç yüzyıl olmuş, nedir ki, sonsuzlukla
karşılaştırıldığında.
Ona gelince, o, iş o kerteye gelince hiç şaş-
mayacaktır.
Başlangıçtan beri o hep şu görüşü kabullen-
miştir: Böyle gitmez!
Ettiğimizi bulacağız! Kendi suçumuz! Keşke
zamanında
dinleseydik onu! Samanlığının damında
korkmadan öterek,
dünyanın sonunun hep yeniden, böylesine
gecikmeyle de olsa, Manna¹ gibi hoş a gide-
ceğini,
bir çeşit rahatlama olacağını, üzüntülü gün-
lerinde,
saç dökülmesinde ya da ayaklar ıslandığında
tatlı bir avuntu olacağını hisseder.

¹ Manna: Tevrat'ta tanrısal çöl ekmeği -çn.

Yirmi İkinci Sarkı

Körfezin çok uzaklarında, kadifemsi karanlıkta,

bir savaş gemisinin ışıldaklarının hareket ettiğini gördüm.

Kafamın içinde kar yağıyordu. Eski Havana zorla nefes alıyor ve utanmadan yok oluyordu.

Geceler çok yumuşaktı. Bir zamanlar ben kenar mahalle sinemalarına, Posadas'lara, barları boş olan gangster kahvelerine giderdim.

Mezarlık duvarının arkasında kalan kuru çalılıklarda

çiftler hışırtılar çıkarırdı. İyi bir yoldaş değildim. Şeker üzerine,

bir adadaki sosyalizm üzerine yazmaktansa, tarafsız olarak ve yarım yüzyıllık bir gecikmeyle,

kapkara sulardan ölü kurtulmuşlar ve ölü ölümler avlıyordum.

Gözlerinin içine bakıp

yeniden tanıdım hepsini: Gordon Pym, konuşmayan ateşçi Jerome, Miss Taussig, Guggenheim (bakır ve kalay işi), Engels (tekstil), Ilmari Alhomaki, Dante – dondum, korkuyordum,

ama tanıdım onları, tırnaklarından,
gizemlerinden, şapkalarından, isteklerinden
tanıdım –

korku çığlıklarını birbirinden ayırabildim
o tropik gecede, sıkılmış yumruklarında
neyi tuttuklarını gördüm ay ışığında: yağlı
kâğıttan

yapılma güller, dökme demir anahtarlar, boş
bir kâğıt.

Sırtım geleceğe çevrili, okudum
özet ve istatistikleri ve her yerde
okudum aynı şeyi: Hepimiz aynı sandalda-
yız,

ama gene de: Yoksullar daha çabuk batıyor.

	1. Mevki	2. Mevki	Ara Güverte	Mürettebat	Toplam
Gemiye Binenler	325	285	1316	885	2201
Kurtarılanlar	203	118	499	212	711
Kaybolanlar	122	167	817	673	1490

Her şeyin onunla başladığı o ufak gürültüyü
anlatmak pek o kadar güç olmadı.

Ama nasıl sürdüğünü bilemedim.

Berlin karın içine belirsizce gömülüvermişti,
, soyutlanmıştı.

Malecón önünde deniz uysalca duruyordu,
yağlı ve hiçbir yerde.

Bilgi Kuramsal Model

İşte önünde
büyük bir kutu
üzerinde
kutu
diye yazıyor.
Onu açarsan
içinde
üzerinde
kutu diye yazan
bir kutudan
çıkma
üzerinde
kutu diye yazan
bir kutu bulursun.
Onu açarsan
–yani bu
kutuyu demek istiyorum,
ötekini değil–
içinde
üzeri yazılı şu
kutuyu bulursun
vb, vb,
ve böylece sürdürürsen
sonsuz çabalamalar
sonunda

olağanüstü küçük bir
kutu bulursun
üzerindeki yazı
öyle miniktir ki
gözlerimin önünde
buharlaşıır.
Yalnız hayalinde
var olan
bir kutudur bu.
Bomboş
bir kutu.

Yirmi Üçüncü Şarkı

Çelişkiler! diye bağırdı, farklı bilgiler! tereddütler!

Örneğin ölü sayısı: 1635 mi?

1715 mi? 1490 mı? Öne doğru çıkıp,

mikrofonu kapıp sormuştu: Peki ama neye dayanacağız değerli dinleyiciler,

bayanlar, baylar, neye dayanmalıyız?

Ozandı, oldukça iri yapılıydı,

ozan olan ötekileri bir yana itip bağırdı: Ah deneycilik!

Delireceğim! Ah uzmanların bitmeyen kavgası!

Uzmanların vay haline!

Ah! Kaynakçacılar, nasıl yanarım size!

Siz de batacaksınız, ama kimse sizi

ciddi bir araştırma için değerli bulmayacak,

işte böyle ünsüz batıyorsunuz, amin! – Bir şey yok burada!

diye ağladı bir başkası sürüden. İnanın bana, diye bağırdı ve mikrofonu

elinden bırakıncaya kadar çekti kordonundan öndekinin, hepsi

de yalnızca ertesi gün gazetede yayımlananlara inanmıştı,

tanıklar, kurbanlar bile kendi duyduklarından

kuşkuya düştü, biz de kendi kendimize:
Tıpkı filmlerdeki gibi olmalı dedik.
Birkaç güçlü ozan doldurdu şimdi
sahneyi, topluca, kol kola girmiş,
dirseklerini dışarıya doğru uzatmışlar –
Hoşgeldiniz öyleyse, dedikodular, söylentiler,
yalanlar da! diye koro halinde şarkı söylediler,
ne kadar berbat
olursa o kadar iyidir, verin! Salonda sessizlik!
Alkış
lütfen, beyaz sakallı, otuz sekiz yıldır hizmet
veren
kaptanımız Edward J. Smith için,
telgrafla bildirilen uyarıları aldırmadan
son sürat, doğru buzdağının üzerine yönelen
kişidir o,
açgözlü armatörlerin rekor kırarak limana
ulaşması için
rüşvet verdikleri bu adam için alkış ve işte
şimdi: Be British!¹
diye haykırıyor, silahının namlusunu ağzına
sokmadan önce!
Bravo! Nedir ki bir ozanın değeri, eğer
tuzlu sıvıyı içmemiş, demir duvardaki damıtılmış suyu yalamamış,
iliğine o yapışkan, çiseleyen tarihsel ıslaklık
işlememişse?

¹ İngiliz ol –ed.n.

Gerçekten, gerçekten söylüyorum size: Sallonda gürültü etmeyin!

Pes! Gecelikli kontes Rothés'e pes.

Cadı, feminist, azgın sevici kadına pes! kurtarma sandalını

nasıl da kendi emri altına aldı! Pes!

Kadın egemenliğini ilan ediyor! Pes!

anlamsızca sarhoş olan, köprüden aşağıya sendeleyip

ara güverteden yukarıya taşan avam takımına:

Itakalılar, Yahudiler, deve güdenler ve Polaklar!

Tabancalarını doğrultup boşaltan süvarilere pes. Dinliyor herkes emrimi!

Kara suratlı birtakım ateşçiler makine dairesine itilir yeniden,

oysa oradaki su, mürekkebimsi, çoktan titremektedir,

o sırada, dört mil kadar uzaktaki

makineleri durdurulmuş berbat gemisinde Kaptan Lord,

sakince güverte parmaklığına dayanmış,

telsizcisini kamarasına yollamış, rahatsız edilmeden

imdat sinyallerini ve ölüm çığlıklarını

dinlemek istemektedir. Pes! Dostlarım!

her zaman bulunur bir seyirci,

ağzının ucundaki ünlü gülümsemeyle,

eyleme geçmeyen biri, kendi payını düşünen biri bulunur.

Ozanlar tepindiler, istediler, kabullendiler:

Bu güruh zaptedilemezdi.

Tutun onu, diye bağırdılar, tutun o milyoneri, kadın kılığına girip, kafasına kocaman bir türban geçirip, peçe takıp, en son kurtarma sandalına, gemi bin parçaya bölünmeden az önce sızan adamı.

Kime daha yakın Tanrım'ı çalıyor orkestra,

Hayır, *Ragtime*'ı, "Söyleyeceklerim bir sigara içimi kadar sürer", hayır,

Acıyan ve bağışlayan Tanrı, yok

bunları çalmıyordu, orkestra yoktu,

bir şey duyulmuyordu, tek söz söylenmiyordu,

kimse yoktu orada, bir tek fanfarı, bayanlar baylar,

sizin için, ozanlar için, bizim için çalacak kimse yoktu.

Dante değil bu.

Bu Dante'nin fotoğrafı.

Kendisinin Dante olduğunu ileri süren bir oyuncunun yer aldığı film bu.

Bu Dante'nin Dante'yi oynadığı film.

Bu Dante'yi düşleyen bir adam.

Bu Dante adında, ama Dante olmayan bir adam.

Bu Dante'ye öykünen bir adam.

Bu Dante olduğu düşünö gören bir adam.

Bu kendine Dante süsü veren bir adam

Bu Dante'ye ayırt edilemeyecek kadar benze-yen bir adam.

Bu Dante'nin mummyası.

Bu bir ucube çocuk, ikiz, dublör.

Bu kendini Dante sanan bir adam.

Bu Dante dışında kendisini herkesin Dante sandığı bir adam.

Bu herkesin Dante sandığı, ama sadece kendisinin buna inanmadığı bir adam.

Bu Dante.

Yirmi Dördüncü Şarkı

Yolculuğun ikinci günü nöbetçiler, sabahın
erken saatlerinde
gezinti güvertesinde çadırlar buldular. Neydi
bu çadırlar?

Kim kurmuştu onları? Bu insanlar da nere-
den çıktı?

Açık yeşil zeytin rengi, koyu topraksı yüzler,
kimi bu yüzlerin barbarca boyalı olduğunu
bile ileri sürdü.

Tayfalar rampa kancalarıyla kovaladılar on-
ları acele,

ama onlar, gece gene geldiler ve çoğaldılar.

Koyun eti kokusu yayıldı lumbarlardan, odun
kömürü

ateşinden beyaz bir duman çıktı, her yerde
kül, altın burma bilezikli

kadınlar çıktı ortaya, renkli yamaları, göğüs-
lerindeki

aynacıklarıyla, trabzanlarda, korkuluklarda,

parmaklıklarda çıplak çocuklar kaydı,

şalvarlı, büyük sarıklı yaşlılar

sessizce oturup ırgile çevresinde,

telsiz istasyonu arkasında toplandılar,

palalar taşıyorlardı, ya da gümüş kamalar

ve eğri bıçaklar. Güneşlenme güvertesinde,
sandalların

arasında peçeli kadınların dolaştığı görüldü, beyazlar içinde, erkeklerse harmanileriyle. Birdenbire ziller de duyuldu. Ne dediniz? Evet, ziller. Atlas Okyanusunun ortasında, New Foundland kıyılarının az ötesinde ziller çınılıyordu.

Baş muhasip bu yaratıkları nasıl açıklayacağını hiç mi hiç bilmiyordu. Ben ama, ben, diye seslendi salon ressamı Salomon P., ben tanıyorum onları!

Tanıdım onları! Göçerler bunlar, palmiyeli salondaki tablomdan çıktılar, taştı resimler. Çok içiyorum, bakın elim titriyor. Göçerler sesleniyor arımdan, benim resmim bu, bu benim! – Bir daha asla resim yapmayacağım. Arkanızı dönmeyin bayanlar, baylar. Bıçaklarından ürküyorum onların.

Evet, dedi, John Jacob Astor, ben de görüyorum onları.

Sonra tüm gemiye yayıldılar. Meşaleler yaktılar. Anlaşılmaz çığlıklar duyuldu. Yanlarında develer vardı, develerin titreşen gölgeleri

karartıyordu donanımın piriñç parıltısını. Birdenbire, on dört Nisan sabahı, hepsi birden yok oldu. Yalnız çölse bir koku ve hayvanlarının pisliğini bıraktılar geride.

Züleyha'nın Kaçırılışı.

Felemenk Usulü, 19. Yüzyılın Sonu

Ufak, gri ve yamuk duruyor, elinde bardak,
Paskalya'dan az önce, demir parmaklıklara
dayanıp,

Prinsengracht'taki evinin önünde,
sırtı sokağa dönük, sokak denizmiş gibi sanki
-ufak, gri ve eğri merdivenin üzerinde,
eski Genever içkisi bayrağı dalgalanmakta
çünkü eline yarayacağından daha fazlasını
içmekte-

ve içerek, yaşlılık üzerine şakalar yapıp,
bakışlarını kaçırdığı, gözleri yarı peçeli gen-
cecik

bir Müslüman kıza tablosunu anlatmakta
Salomon Pollock, ne kadar sarhoş
olsa da yitirmiyor yapıtını gözlerinin önün-
den.

Solda, diyor, Züleyha'nın kaçırılışını görüyor-
sun.

Burada yüksek duvarların ardındaki bahçede,
mimoza ağaçları, palmiyeler altında, çeşme-
nin başında,

iri zambakların -anlaşılmaz bir türlü
bu çiçeklerin nasıl böyle büyüdüğü!-

kokularını yaydıkları, saf, beyaz,
baş döndürücü, baştan çıkarıcı biçimde; yatı-
yor burada güzelim benim.
Sultan'ın kızı, görkem ve şehvetin
sıfatlarıyla süslenmiş olarak,
inciler ve hurmalar arasında. Bir hadımın
esmer eli yelpazeliyor onu.
Sonunda bitkilerin gölgeleri arasından
tozlar içinde bir hamal çıkıyor,
yeşim taşından uğuru ve yanında taşıdığı
evcilleştirilmiş şahinin yardımıyla inandırı-
yor prens olduğuna.

İnan, eski ustalar yok artık.
Biliyorum. Otuz yıl boyunca ben
her şeyi bilenlerdendim:
yanı simyacı, yanı marangoz,
onarıcıların en iyisiydim.
Temiz ve titiz bir biçimde ben insanlara
reçine, balmumu ve tükürük yardımıyla,
yitirilmiş cennetleri “anlattım”,
genç kızları, gemilerin parçalanışını, kıya-
met günlerini,
Fars, Flaman ve Floransa üslubu ile
yeniden düzenledim aslında hiç varolmamış
olanı
ispatula, neşter ve süngerle:
Sadık bir taklitçiydim, günlük ekmeğimi,
geçmişten çıkarıyordum, daha iyisi olamaz.

Yapıtım bu benim, göz bebeğim,
Kraliyet Müzesinde sergilenen bir sahtekârlık
yüce ve dokunaklı, bir dünya harikası,
kutsal şarlatanlık.

Sonra, ortada, Bedevilerin şöleni.
Mızraklar, filintalar parlıyor,
Geceleyin çölde, dansözlerin pulları gözleri
alan
şingirdayan küpelerinin şingirdayan altını ve
ziller,
uğuldayan ziller ve davullar.
Şu bakla kırı atın üzerindeki binici,
meşale ışığı altındaki, Emir'in oğlu.
Kolunda çinko beyazı alacalı musline
yanı sarılı kadın kaçırılmış olandır.
Dişleri, rivayet olunur ki, dolu taneleri
gibi parlar, dudakları akikler gibidir,
hint sümbülü, amber, ödağacı,
tarçın gibi kokar. Böyle rivayet olunur.
Atlar kişnemektedir. Savaşçıların çığlıkları
arasında
dügün yapılır.

Gözlerim bağlı olarak da görebiliyordum,
çerçevenin tahtasında, verniğe el yordamıyla
dokunarak, çatlayan tuvali röntgenimsi elle-
rimle
kazıyarak: bendim o.

En sonunda sana, gençleştirilmiş ve temiz-
lenmiş
resmi gösterdiklerinde, bu parlak yamalı ya-
pıtı yani
-ovulup, macunlanıp, rötuşlandıktan sonra
meleğim,
hepsi elimden çıkmıştır-
bir köşede oyulmuş ufacık bir kare görürsün,
orada yüzyılların pisliği görülür şaşırarak,
belirsizliği, pişmanlığı
gelecek kuşakların,
kusurlarından, kurtuluşu tanımayan.
Beni ve çalımlarımı ele veren
bu karanlık kalıntının içine
çoğu kez gömmüşümdür kendimi.

Ve işte sonunda öç alma, sağda.
Sabah ışığında, kentin mazgallarının önün-
deki
binicilerin uzun gölgelerine bak,
büyük vezirin çadırı güneşte parlayan
pullarla süslü.
Berrak havada, yükseklerde uçan leş karga-
larına bak,
misk fareleri çalılıklarda ve yolun kenarında
umarsız develer ikinci kez geviş getirmekte.
Kara sarıklı cellada bak,
kılıcı nasıl kınına geçiriyor
ve şuradaki tahta kazığın üzerinde

duran kesilmiş kafaya bak. Görmüyor musun?
Sultanı görüyor musun tahtırevanında?
Nasıl dalgın olduğunu,
nasıl gülümsediğini, nasıl her şeyden haber-
siz,
zehirli kitabı açtığını
görmüyor musun?

Böylece sahte bir elle olacağına,
“kendim” resmi yapmaya karar verdim.
Ne demektir bu bilir misin?
Bazen “kendim” bile anlamam.
Benim yaptığım resim kötü.
Elim titriyor. Konyaktan değil.
Şöhretten değil. Sonsuz oyunları ve
dalavereleri yüzünden tarihin.
Sonsuz bir oradan oraya yuvarlanış:
O beni keşfediyor, ben onu.
Evet, ben Salomon Pollock, havadan uydur-
duğu
bir Şark tarzıyla duvarları süsleyen kişi
Bir salon ressamı. Evet cariyem,
umarım yalanlarımla ne kadar güzel konu-
tuğumu
fark ediyorsundur. Gerçek, o köşedeki
karanlık pencere,
gerçek dilsizdir.

Yirmi Beşinci Şarkı

Son sandal, C numaralı Engelhardt tipi,
sancak tarafından suya bırakıldı,
saat tam biri kırk yedi geçiyordu,
altı kişilik mürettebatı vardı.

Gedikli denizci G.T. Rowe
kumandayı almıştı, onun dışında
bulaşıkçı Pearce, Weikman, berber
ve üç ateşçi vardı. Yolcular:
Gordon Pym, işi ruhçuluk,
J.B. Ismay, Esq., K. B. E., F. R. G. S.,
Titanic buharlı gemisinin armatörü,
White Star Line of America şirketinin başkanı,
korkak, gözleri cam bilyeler gibi,
saçı briyantınli. Gerisi
kadın ve çocuklar.
Tümü 35 kişi,
önemli bir olay yok.

Ancak hava ağarmaya başladığında,
çevrede, tan ışığında pembe renkli buzullar
belirdiğinde,
ancak kesin kurtuluş bakımından
“yüz sarayın penceresinde
güneşin yangınının yansıdığı sanıldığında”,

bu otuz beş kişinin
ayaklarının altında,
sandalın nemli tabanında,
gevşek bir yığın gibi,
kirli yelken bezinin altında
bir şey kıpırdamaya başladı,
ıslak, yırtık bir şey,
canlanıp konuştu.
Beş Çinliydi bunlar,
beş kimliksiz Çinli.

Bugüne kadar kimse
onların nasıl olup da, adsız, parasız,
kimliksiz, bir kelime bile İngilizce
bilmeden, Titanic'e bindiklerini
ne zaman ve nasıl sandala geçtiklerini
ve sonradan başlarına neler geldiğini öğre-
nemedi.

Ey sırtı denize dönük yalvaçlar,
sırtı bugüne dönük, ey iç rahatlığı içinde
geleceğe bakan hokkabazlar,
ey durmadan küpeşteye yaslanan şamanlar –
sizi anlamak için bir cep kitabını
bir kez karıştırmak yeterli!

Kemik falına, yıldız falına, çakıl taşı falına
bakmalı,
kamu yararı için, bağırsak falına bakmalı,
neler olduğunu, neler olacağını okumalı –
ey bilim! Kutsan sen,
ufak ışık pırıltıların kutsansın
yarı madrabazlık yarı istatistik; ölüm biçimleri,
yığınla para amacı, devam büyümeye...

Devam edin böyle! Bu kükürt sarısı parıltılar
hiç yoktan iyidir, puslu yaz akşamları
oyalarlar bizi:
bilgisayarlardan çıkma kâğıt bantlar
deneme provaları, kazılar, Delfi yöntemine
göre
öneriler – bravo doğrusu!

Geçici olan kutsansın!

Şimdilik yeterince iyi su var burada,
şimdilik soluk alıp veriyor deri,
senin derin, benimki – hatta sizinki,
siz tahta tıp adamları, soluk alıyorsunuz he-
nüz,
kalıtım tartışmalarına aldırmadan,
dipnotlara ve iş alanlarına aldırmadan –
şimdilik son (“durdurulamayan,
ince bölümlere ayrılmış bir doğa felaketi”)
bitmedi henüz –hoş doğrusu!

Böylece hafta sonunda, sevgili tanıklar,
New Foundland’ın önünde tek tük buzdağları,
Orta Avrupa üzerinde yaz fırtınası,
gökyüzünde puslu ve kükürtümsü –
kurumlardan çıkmak gibisi yok! deniliyor yal-
nız.

Hafta sonunda birazcık yaşamalı insan,
ne demekse bu, şimdilik
doğal olarak, ileriye dönük bir varsayım da
taşımadan.

Ey siz hep bilgilere susayanlar,
canımı sıkıyorsunuz, sonradan daçanızda,
İrlanda köy evinizde Korcula’da,
sırtınız denize dönük, iç rahatlığıyla
beyinlerinizi serbest bırakırsınız – masa teni-
si oynarken
gerçekten sönmesin ateşiniz diye!
Sürdürün böyle! Kutsarım sizi.

Yirmi Altıncı Şarkı

178. Dışarda. Açık Deniz.

Londra Akademisi'nden Scott'un

ünlü tablosunun kopyası

(model). Geniş mavi su yüzeyi.

Büyük görüntü.

Buzdağlarından meydana gelen bir yarım
daire

akla gelen her renkte,

ardında güneşin doğuş parıltıları.

Müzik.

Tüm görüntü.

Buzdağı açısından görünen deniz.

Ters projeksiyon.

Uzakta kurtarma sandallarından

oluşan ufak bir filo görünür (model).

Yavaş giriş.

Konuşmacı (dış ses):

On beş Nisan 1912

nefis bir ilkbahar günüydü.

Kesim. Yarım görüntü.

Bir kurtarma sandalı.

Kamera su seviyesinde.

Yukarıya doğru kaydırma.

Konuşmacı (dış ses):

New Foundland kıyılarında
uçan ilk martılar!
Kurtuluşun habercileri;
yaşamın!
Müzik yükselmeye başlar (kemanlar)
Karartma.
Kararan beyaz perdede
SON
yazısı belirir.

Yirmi Yedinci Sarkı

“Aslında hiçbir şey olmadı.”
Titanic’in batışı diye bir şey yoktu:
filmdi yalnızca, bir uğursuzluk, bir sanrıydı.
“Aslında” eskiden olduğu gibi altmışaltı oynanıyor,
altmışaltı değilse de tavla oynanıyordu: sigara salonunda
sigara kutuları, elde sarılmış, made in Cuba,
hâlâ altın madalyaları parıldamakta;
büyük fuayenin giriş kapısı üzerinde
Barış ve İlerleme sallanıyor ısrarla ve alaylı,
bronzdan yapılma; zenginler zengin kaldı,
komandanteler de komandante; Türk hamamında
Mrs. Maud Slocombe ağır görevini yürütmekte,
ilk gemi masajcısı dünyanın, başa çıkılmaz;
her yerde avizeler, palmiyeler, aynalar, kadi-
fe perdeler,
luikenzler, luikatorzlar, mide bulandırana
kadar.
Bugün personel on üç maaş alıyor doğal olarak,
kabinlerde de renkli televizyonlar var; kama-
rot Türk;

hastabakıcının da psikoloji diploması var; ya gerisi?

Yemek listeleri gene gerektiğinden fazla uzun;

yeni olan olsa olsa F-güvertesindeki Fin hamamıdır.

MK'nin terleyip çaya şeker yerine tatlandırıcı attığı yer.

Buzul araştırmacıları mikro-bilgisayar getirdiler,

hava araştırmaları büyük semineri sırasında bu bilgisayar,

pleksi cam altında, ilerdeki iki yüz elli yılın buzul simülasyonlarını gösteriyor.

Butikler her zamanki gibi Titanic küllükleri ve Titanic tişörtleriyle büyük iş yapıyor;

sinemada *A Night to Remember* oynuyor; Happy End

hoş bir alışkanlık, tıpkı banka soygunları, emekliliğe uyum üzerine açık oturumlar ve bir gemide sosyalizm üzerine yapılan tartışmalar gibi.

Arada bir, tam saatinde uygulanan anlık grevler oluyor,

o zaman garsonlar şampanya soğutucusunun derecesini düşürüyor,

piyanist de Fantasia c-moll'ün tam ortasında bir an duruyor.

O zaman gangsterler ve yayıncılar kuşkuluyor,
salon ressamları kızıyor; askeri ataşeler hesaplarını birden
ödemek istiyor; herkes gülüyor, herkes seviyor.
“İşte böyle,” diye düşünüyor akıllı orospu,
“işte böyle batacak dünya,
bunun şaka olduğunu sananların şaka dolu kafalarının
coşkusu içinde.” – Ozanlar da yaşıyor henüz!
Café Astor’da oturuyorlar, kendi kendilerine servis yaparak,
deniz tutmuş bakışlarından hemen tanınıyorlar,
plastik bardaklardan içi hafif alkollü Cola’larını içerek, yakışık olduğu üzere,
ara güvertedeki konuk işçileri, Eskimoları ve Filistinlileri düşünüyorlar.
Sahte ozan, ozan müsveddesine baş sallıyor, ozan müsveddesi de gerçek ozana.
Sonra herkes kendi kabinine çekiliyor, herkes kendi kuru sandalyesine
oturup hiçbir şey olmamış gibi kuru kâğıdın üzerine yazıyor:
“Aslında hiçbir şey olmadı.”

Akıllı olduğumuz doğru. Ama evreni değiştirmekten çok uzağız, sahnede beyinlerimizden tavşanlar çıkarıyoruz, tavşanlar ve güvercinler, bembeyaz güvercin sürüleri, onlar da kitapların üzerine gözlerini kırpmadan bırakıyorlar pisliklerini.

Aklın akıl olduğunu, ama bunu anlamak için akıl olmadığını bilmek için Hegel olmak gerekmez, cep aynasına bir bakmak yeterli. O bizi, dalgalanan mavi gümüş yaldızlar işlenmiş mantocuklar içinde ve başımızda sivri bir şapkeyla gösterir. Bodrum katında kartoteksleri cesetlerin durduğu yerde, Hegel kongresi için toplanırız, kristal toplarımızı ve yıldız fallarımızı çıkarıp koyuluruz işe.,Raporları, sarkaçları, araştırma raporlarını sallar, masaları iter kakar sorarız:

Gerçek olan gerçekten nasıldır? Hegel zevkle gülümser acınacak halimize

Ona bir bıyık takınız. Hemen Stalin'e benzer.

Kongre

dans eder. Görünürde volkan yoktur. Nöbet-
çiler

çaktırmadan nöbet tutar. Ruhsal aygıtımız,
zor kullanarak,
uygun cümleler yumurtlar ve biz kendimize:

Her kaba zorbanın içinde anlayışlı
bir yardımcı ve dost yatar ki, onun da içinde
kaba bir zorba vardır. Hokus pokus!

Çok büyük bir mendili açarcasına
açınız kuramı, oysa sığınaktaki seminerde
beyler alçakgönüllü bir biçimde trençkotları-
nı

giyerek beklemektedirler.

Sigara içerler, hizmet silahlarını kullanmaz-
lar pek

ve görev yerlerini, kâğıt çiçekleri ve
her şeyi bembeyaz kaplayan güvercin
pisliklerini gözlerler.

Yirmi Sekizinci Şarkı

Lombozdan baktığımda, otelin altıncı katında gibi,
Kazan istasyonunda, Asyalıları görüyorum,
gebe karlarıyla,
Omsk istasyonunda, örtülere sarınmış olarak,
Haydarpaşa'da kamp kurduklarını görüyorum,
buz gibi çamurun camlara nasıl vurduğunu,
gemi çanının çaldığını duyuyorum, tüm Havana'nın ayaklarımın
altında, tropikal gecede parladığını, asansörlerden işsizler
itişerek, koridorun mavimsi gece ışığı altında işsizlerin sayısı
gittikçe artıyor,
kapının gözetleme deliğinin camına dayadığım yaşaran
gözümün önünden sayıklayan Norveçli geçip gidiyor,
ayakkabı boyası yemiş, ağzı kapkara,
çömelmiş dümen motorunun yanına kekeliyor,
yanan gözlerimin önünde dağılıyor, dışardaki Araplar gibi tıpkı, kanlarını arayan, tıraşsız,

çadır açıp, eski gazeteleri yakıp,
dumanın içinde eriyip giden, eskimiş, kirli,
uzun, uzun, eprimiş, kirli hasır yolluğun so-
nunda, puştlar ve
otel dedektifleri arasında,
herhangi bir uzak devrimin dağıtılmış, son
elebaşları,
çiğ eşek etlerini elleriyle yiyorlar,
öksürüyorum, duman iki gözümde yaşlar
akıtıyor,
sarsılıyorum, su basmış kafamda müzik,
müzik duyuyorum, çılgın bir kemancının
kaptanla
telefonlaştığını duyuyorum, bağırıyor,
kara göründü, dünyanın sonu, buzullar
görülüyor, şeker, kar, eroin ve ben yorgunluk
ve
ıslaklıktan titreyerek, baltanın altında gece
ışığı altında,
otel koridorundaki yangın söndürme hortu-
munun altında,
Karayip Denizinin altı kat üzerinde duruyo-
rum ve
bu madalyalı, sakallı, favorili beylerin,
kapı aralığından şapkalarını yatağıma atan
bu katillerin kimler olduğunu bilmek istiyoy-
rum,
yalnızlık sureleri okuyorum, yalnızlık, pislik
ve yalnızlık,

makine dairesinde sinyal cihazı kesintisiz
çınlıyor, öksürüyorum
bütün bu eriyip giden kişiler, bu göçebeler,
bu sarhoşlar, bu benden önce, benimle bir-
likte,
benden sonra batanlar, altmış dört bin –brüt
kayıt–
tonluk kafamda birbirlerine telefon ediyorlar.

Yirmi Dokuzuncu Şarkı

Ve yeniden sonu anlatmak için:
O zamanlar biz (kim bu: “biz”?) –
tümüyle ve bütünüyle batan bir şey olabile-
ceğine inanıyorduk,
hiçbir iz bırakmadan yok olacağına, gölgesiz,
kökünün tümünden kazınacağına,
her zaman olduğu gibi, iz bırakmadan yok
olacağına
(yeterince bilinen
“geçmişin kalıntıları”) –

İyimserliğin bir başka oyun biçimi!
Bir son olabileceğine inanıyorduk henüz, o
zamanlar
(ne zaman: “o zamanlar”? 1912? 18? 45? 68?)
Yani: bir başlangıca inanıyorduk.
Ama öğrendik o arada:
Akşam yemeğinin henüz bitmediğini.

Roast Turkey, Cranberry Sauce

Boiled Rice

Prime Roast Beef

Baked Potatoes with Cream

Watercress Salad

Champagne Jelly Cocoanut Sandwich

Viennese Ice Cake
Assorted Nuts Fresh Fruit
Coffee

Öyleyse iki yüz sandık ayıklanmış ceviz
beş kuyruklu piyano, Mr. Spaulding için otuz
takım golf ve tenis raketi,
en son 42 derece 3 dakika kuzey,
49 derece 9 dakika batıda görüldü,
tüm zamanlar için yitmediler:
Burada, gözlerimizin önünde, yeniden su yü-
züne çıkıyorlar
(nerede: "burada"?), 65 yıllık bir gecikme ile –

Pusula konulmuş şişeler ve sonun sonu yok!
İçten selamlar, boğulmadan önce
bir kartonun üzerine karalanmış,
denizden çıkarılan yemek listeleri,
mürekkebi bulaşmış kartpostallar,
şarap, gözyaşı ve okyanus içinde yumuşamış
yaşam izleri, okunaksız, kurtulunması güç –

İlgili komisyonların
son raporlarına hiç değinmeyelim,
bilirkişi raporları, polemik yazıları, anılardan,
denizcilik bürosu duruşmasının tutanakla-
rından
yirmi beş bin sayfa,
kimsenin okumadığı–

Kutsal emanetler, kıyamet meraklıları için
hediyelik eşyalar,
açık artırmaları gözleyip
tavan aralarında koku alan
koleksiyonerlere yem.
O zamanın yemek listeleri
tıpkı basım yeniden basılıyor,
Titanic Commutator, batış araştırma derneğinin
resmi yayını
her ay çıkıyor.

Gemi enkazının, dalgıçlar,
gaz balonları, denizaltılar ile
kaldırılması planları,
orijinal –Titanic– modeli maketler,
plastikten, yıkanabilir, bir metre uzunluğun-
da,

Copyright Entex Industries, Inc.,
posta ücreti hariç 29.80 dolara Edward Ka-
muda'dan.

285 Oak Street Indian Orchard, Massachuset-
ts'den istenebilir,
beğenmeyenlere parası iade edilir –

Kurtarma sandalı resmi
kimseyi kurtarmaz gerçi,
can yeleği ile *can yeleği* sözcüğü arasındaki
ayrım da, yaşamla ölüm arasındaki ayrım gi-
bidir:

Ama akşam yemeği sürmekte, yazılan
sürmekte, martılar gemiyi
sonuna kadar izlemekte. Artık,
sonu hesaba katmaktan vazgeçelim! Kim
sona
inanması gerektiğine inanır ki?

Geriye mutlaka hep bir şey kalır –
şişeler, kalaslar, şezlong, koltuk değnekleri,
parçalanmış direkler:
Su üstünde yüzebilen tahta parçalandır ge-
riye kalan,
sözcük kırıntıları.
Şarkılar, yalanlar, kalıntılar: Kırılmadır
burada dans eden, ardımızdan
su yüzeyinde yalpalayan, mantar gibi.

*Kaçarken Duyulan Huzur,
Flaman Üslubu, 1521*

Buğdayların içinde oynayan çocuğu görüyorum,
ayıyı görmüyor.
Ayı, bir çiftçiye sarılıyor ya da ona vuruyor.
Çiftçiyi görüyor o,
ama bıçağı görmüyor
sırtına saplanan;
yani ayının sırtına.

Uzaktaki tepede bir arabanın
kalıntıları var; ama oradan
geçen oyuncu, bilmiyor bunu.
İyice aydınlık düzlükte
birbirlerine yaklaşan
iki ordu da –
mızrakları parladığından gözlerimi kamaştırıyor –
daireler çizip
onları gözüne kestiren atmacaları fark etmiyor.

Taban kırıışları arasındaki küf çizgilerini
iyice görebiliyorum,
önde ve arkada

hızla koşan haberciyi de.
Çukur bir yoldan çıkmış olmalı.
Bu çukur yolun içerden nasıl göründüğünü
bilemeyeceğim hiçbir zaman;
ama nemli, gölgeli
ve yaş olacağını düşünebilirim.

Resmin ortasındaki gölde yüzen kuğular
beni umursamıyorlar.
Uçurumun kenarındaki tapınağa bakıyorum,
kara file – garip,
açık bir arazide kara bir fil!–
ve heykeller, beyaz gözleri
ormandaki kuş avcısına yönelik,
ateş gibi yanan kayıkçıya.
Her şey ne kadar da sessiz!

Çok uzaktaki garip mazgallı
çok yüksek kuleler üzerinde
baykuşların göz kırptıklarını görüyorum. Evet,
bütün bunları açıkça görüyorum,
ama asıl önemli olanı ne, bilmiyorum.
Nasıl bilebilirim ki?
Gördüğüm her şey
öylesine açık, öylesine gerekli
ve öylesine anlaşılmazken.

Hiçbir şeyin farkında olmadan, işime dalmışım
tıpkı o kentin kendi işlerine

dalması gibi,
ya da çok uzaklarda
o çok daha mavi kentlerin
diğer görünümle, diğer bulutlar, ordular ve
canavarlar içinde kayboluşları gibi
yaşayıp gidiyorum. Gidiyorum.
Her şeyi gördüm ben, yalnız
sırtıma saplanan bıçağı göremedim.

Otuzuncu Şarkı

Yaşıyoruz daha, dedi içimizden biri,
yarı karanlıkta oturan:
Daha iyi biliriz biz.

Bu sözlerden sonra
uzun bir sessizlik oldu.

Odanın en arka köşesinde
biri öksürdü, kıştı,
Orta Avrupa'daydı,
hayatta kalanların
dikkatle ve hayatta kaldıklarını yavaş yavaş
kavradıkları o öğle sonralarından biriydi,
ıssız istasyonlar ve sığınaklarda,
dallarla kaplı kulübelerde ya da başka yerlerde
bir araya geldikleri öğle sonraların biriydi.

Ağır andaçlarla dolu iple bağlanmış bavullar
açıldı. Çinko tabak çanak vardı içlerinde.
Birkaç çocuk bezi, birkaç kibrit, gemi
simitlerinin artıkları, bezlere sarılı ve tütün
kırıntıları.

Dışarda gökyüzünde hafif
bir pırıltı görülüyordu hâlâ.

Daha önceleri olanların
büyük bölümünün
bir iz bırakmadan
bir taşın suda batışı gibi
yok olması garipti.

Nemli bir koku,
sanki biri ütü yapıyormuş gibi,
tüm odaya yayıldı.
Sırtı pencereye dönük bir genç kızın zayıf so-
luğuydu.
Son ışığımızı da o alıp götürdü.

Şimdi, helikopterlerin gittiği,
hiçbir şeyin için için yanmadığı ya da ağla-
madığı
şimdi, en korkunç olanın geçtiği
hiçbir şey bilmek istemediğimiz şu anda
her şey yeniden başlayabilir.

Yabancı dillerde yeminler,
keşmekeş, başgöz yarma, vızıltı.

Önce her şey dezenfekte edilmeli,
bağlanmalı, yamanmalı ve gömülmeli.
Sonra öç alma sırası gelir,
öç almadan sonra da yineleme.

Sobadan dumanlar çıkıyordu. Odanın orta-
sındaki
büyük masada bir şey
duruyordu. İç içe dürülmüş
bir yığın palto mu, çadır planları,
kum torbaları, kahverengi paket kâğıdı top-
ları mıydı?
Kimse aldırmadı.

Yıllarca eğlendik
gelecekteki felaketlerle.
Kalıtım tehlikesi denirdi o zamanlar, sızıntı
denirdi, kabul edilebilen en büyük kaza.
Aman aman, derdik. Ne zamanlarmış!

İki dikiş iğnesi verilirdi
ufak bir sabun parçasına karşılık.
Bir deri bir kemik kedi
duvardan sızan suları yalardı.
Gazlı bezler değiştirilirdi.

Bezelerinden mustarip asker kaçağının
kalın gözlük camlarının ardında
görülen gözleri, boğulmuş birinin
gözleri gibi açık renkteydi.

Yaptığımız her şey yanılttı.
Bu yüzden de düşündüğümüz
her şey yanılttı. Tanıgım ben!

Avutan yok beni! Yok!
Oradaydım ben. İşte,
şu yara izleri! Bakın,
inanmıyorsanız bana!
Bu yaralar kanıtı!
Ve bize, ısırıklarla kemirilmiş
kolunu gösterdi.

Kapının önünde şimdi
geniş bir su birikintisi vardı,
içeriye her giren ardında yaş bir iz bırakıyordu.

Aslında sonunda kendimizi savunsak
daha iyi ederdik. Ne zaman peki?
Nasıl? Eskiden demesi kolay!
Eskiden yaşam değildi ki o yaşanan.
Seçeneğimiz yoktu. Ama şimdi
yoksulluk egemen ve de bir çeşit huzur.

Aşağılananlar baktılar birbirlerine.
Türbanlı biri
omuz silkerek döndü arkasını.
Sürükleyici sesiyle ateşçi
son sözü söyledi.

Dışarda yoğun kar yağışı başladı.
Yüzyıllık parke
çoktan çatlamıştı.
Ayaklarımızın çevresinde

ufak çamur birikintileri oluşuyordu.
Samurlar giymiş yaşlı bir adam
usulca dua etmeye başladı.

Yarım kilo yer mantarı
yıkanır, temizlenir,
dikkatlice soyulur,
bıçak sırtı inceliğinde parçacıklara kesilir,
katıksız tereyağla hazırlanır,
ateşte biraz tutulur,
sülün göğsü dilimleriyle servis edilir –
salçayı unuttum.

Reddettik elimizle, bıraktık konuşsun.
İyi, peki, diye bağırdı biri.
Başlayalım artık.

Kimse kıpırdamadı.
Bir yerlerden bir vızıltı duyuldu,
gittikçe inceleşen, kaynayan, tizleşen
belki de sobadandı.

Otuz Birinci Şarkı

Berlin'deki oda
dumanla doldu ve kurtarılmış insanlarla.
Soluk soluğa ve örtünmüş durumda
kapıyı yumrukladılar
ya da camları açtılar bastırıp,
içeri atlayıp, saçlarından
karları silkelediler
ve çıtırdayan sobanın
çevresine oturdular.

Ateşçi karpit lambasını yukarı kaldırıp
bize
geçmiş sellerin duvardaki izlerini gösterdi,
koyu renk çizgileri, diz boyundaki,
kalça boyundaki, alın boyundaki,
tıslayan ışığın altında.

En korkunç olan geride kaldı!
Korkunun ve sevincin yaygaraları
fısıltı ve inlemeleri.
En korkunç olan son bulmaz asla!
Tufan var önümüzde daha!
Sıkı durun!
Can sıkıcı bir şarkı oldu birden,

bata çıka gidiş-geliş,
bir gevezelik!
Oda yalpaladı.
bırakmadılar,
nasıl hayatta kaldıklarını anlatmaktan,
yoruluncaya kadar.

Sonra uzun süre hiçbir şey olmadı.
Kimse açmadı ışığı,
oysa çok karanlık olmuştu.
Camın önündeki kar
durmadan yükseliyordu. Bu gece
öyle kolay bitmeyecekti.

Palavracı sıcak çay getirdi kova
içinde. Şeker bile vardı.
Kaşıkların şıkırdaması duyuluyordu.
İşte böylesine sessizleşmişti
gittikçe daha hızlı yaşlandığı görünen
dolambaçlı oda.

Kimi halka yapmış, posta çuvalları üzerinde
oturuyor, ezbere bildikleri
tümceleri söylüyor
ve bir ölüden söz ediyordu.

İyi ki öldü.
Şimdi biz, onun ardında kalanlar,

düşmanları ve sevgilileri
bu ünlü şarkılardan
işimize gelmeyen bölümleri çıkarabiliriz.

Silebiliriz.

Biz olmasak bir hiç o.
Onun adına konuşan biziz,
istediğimizi de yaparız
onunla.

Biliyor musunuz burada nasıl oturuyordu,
çıplak.

Yanıp yakılıyordu, elleriyle kürek çekip
ipi nasıl kaybettiğini anlatıyordu.
Ne işe yarayacaktı ki sudaki ceset?
Küvetteki su çoktan taşıdığı halde
bitmek bilmeyen istemeyen bu yaygara
ne işimize yarayacaktı?

Çul tutmaz, gizem hırdavatçısı, kılı kırk yaran!
Yaşlı yabanıl hayvan, dönek,
pinti, soğuk. Evet, doğru,
o zaman besledik onu,
ısıttık bu güçlü şarlatanı,
isteklerini yerine getirdik –
ama dinozor yüreği onun, hırsı,
derimsi teni, maya kokan,
balçık, küf kokan –

Düşman kadınların ve dulların
dırdıyla dolan
geniş odada
masanın üzerinde belirsiz
karanlık bir şey duruyordu
kocaman bir ekmek gibi.

Arada bir, tıpkı bekleme odalarında olduğu
gibi,
biri girip çıkıyordu selam vermeden.
izin verir misiniz, örneğin ben,
kesinlikle açıklamak istiyorum,
Havana'ya hiç gitmediğini,
bu yalancının, ayrıca
orada buzullar olmadığını.
Uydurma hepsi!
Hepsi çalıntı.

Kimsenin tanımadığı biriydi o,
şöyle şişmanca, şapkalı biri.
K. idi adı, ya da ona benzer bir şey,
bir kez bisküvi satmıştı,
gemiler dolusu
bisküvi ve peksimet.

Yaşlı kabadayı bir aşağı bir yukarı yürüyor
ve bizi dinliyordu. Sonra durup
başparmağını eskimiş kırmızı
süvari ceketinin cebine sokarak

resmi bir tavırla řu haberi verdi:

Bir hırsızdan çalan

hırsıza yüz yıl af!

İyi, iyi. Bir kısmı güldü,

oysa hiç de gülecek halimiz yoktu.

Af mı? Asla! Doğrusu bu değildi,

iki yüzlüydü, gözlerini devirerek

yalnız bu anı beklemişti.

Benim! Benim gerçek ozan!

(Hem de o! Herkese hoş görünmek isteyen bu
herif.)

Ta kendisiyim ben. Uyanyorum sizi!

Çekememezlik, kıskançlık ve korkudan

dili dolanıyordu. Sedef

renkli esrarkeş gözlerine bakıldığında

yaşlanmayacağı anlaşılıyordu.

Yutkundu, tıkanı kaldı,

ateşçi sırtına vurdu.

Eski zamandan kalma giysiler içinde bir ka-
dın belirdi,

adına bakılırsa Rustu.

Ağlıyordu. İçimizden biri

kapının önünde duran kalastan

geçmesine yardım etti. Adımlarının altında

çamurumsu su gurulduyordu.

Çok gençti, dulların içinde

en akıllısı oydu, gözleri
yaş kirazlar gibi parlıyordu.

Hayır yanılmıyorum.
Fosildi o, pörsük,
haykıran bir canavardı,
bir zamanlar panayırlardaki
formalin ve çürük kokan çadırlarda gösteri-
len
balinalara benzeyen biriydi.
Seviyordum onu. Ölümüne dua etmiş
sonra öldüğünü ilan etmiş
ölümüne susmuştum.

Şimdi bizim olan bu huzurla
ne yapacağız peki?
Bu sığ suyun yanında burada oturmak
güzel ve hoş değil mi?
Hayır. Uzaklaşalım mı?
Hayır. Sürdürelim mi?
Sakın ha.

Her zaman ölülerin ağzının tıkanmasından
yana olan asker kaçağı
uykusunda inliyordu.
Sevgili ve düşman kadın birbirlerine sarılıp
yıkandılar, dinlendiler.
Kedi hâlâ oradaydı.

Birkaçını deniz tuttu.
Ötekiler karanlıkta ağlayarak sevişti.
Arada bir yemek yedik. Çoğu dondu kaldı.
Sıkı durduk.
Dost ya da düşman,
burada biri diğeri kadar çoktu.
Kimse saate bakmadı.

Güzel bir geceydi,
tropiklerde yaşanan geceler cinsinden.
Gözlerimiz kapalı
şezlonglarımızda öylece yatıyorduk.
Ayaklarımızın altındaki su
yavaşça sınıldıyordu.

Geriye biz kalmıştık, nefes alıyorduk.
Rastlantı, herhangi bir rastlantı
bizi buraya atmıştı.
Hepimiz aynı teknenin içindeydik.

Otuz İkinci Şarkı

Sonradan, o kocaman oda
iyice karardığında
kimse kalmadı çevrede
ölü adam dışında
bir de adsız bir kadın.

Sevgili ve düşman kadın
birbirinin içinde eriyip
bir başkası olmuştu.

Adsız kadın, onun sakin soluk alışlarını
duydu, karanlıkta ona doğru eğildi,
ağzını kapattı, öptü
ve aldı götürdü onu, tek ağzı ile.

Otuz Üçüncü Şarkı

Sırılsıklam ıslanmış olarak ben, ıslak bavullu
insanları seçiyorum.

Eğimli bir düzlükte durduklarını görüyorum,
rüzgâra yaslanmışlar,

Eğri yağmur altında, belli belirsiz, uçurumun
kenarında.

Hayır, İkinci Yüz değil. Havanın suçu
böyle solgun oluşları. Uyarıyorum onları,
sesleniyorum örneğin,

yol eğimli bayanlar baylar, uçurumun kıyı-
sında duruyorsunuz. Onlar

doğal olarak soğukça gülüp, cesurca karşı ba-
ğırışa geçiyorlar:

Teşekkür ederiz, size de.

Gerçekten de yalnızca birkaç düzine olup ol-
madıklarını soruyorum kendime,

yoksa tüm insan soyu mu orada asılı duran,
tıpkı herhangi bir müzikli gemideki gibi, hur-
da

ve yalnız bir tek amaca yönelik, yani batışa?
Bilmiyorum. Üstümden sular sızarak dinli-
yorum. Zor söylemesi,

bu insanların kimler olduğunu, her biri bir
bavula,
açık yeşil nazarlığa, bir dinozora, bir defne
çelengine sarılmış.
Güldüklerini duyuyor ve onlara anlaşılmaz
sözler sesleniyorum.
Başının üstünde yaş gazeteler duran, tanın-
mayan kişinin
K. olduğunu sanıyorum, yolcunun işi peksi-
metçilik;
şu sakallının kim olduğundan haberim yok,
boyalı bastonlu
adamın adı Salomon P.; durmadan hapşıran
kadın Marilyn Monroe olmalı;
beyaz giysili adamsa, şu elinde siyah yağlı
kâğıda sarılı
notlar olan, mutlaka Dante'dir.

Bu kişiler umut dolu, öldürücü enerji dolu!
Bardaktan boşanan yağmurun altında dino-
zorlarını iplerinden
çekiyor, bavullarını da açıp sonra gene kapa-
tıyorlar
ve koro halinde şarkı söylüyorlar: "13 Mayıs-
ta kıyamet kopacak,
fazla ömrümüz kalmadı, fazla ömrümüz kal-
madı."
Kimin güldüğünü söylemek güç, bu çamaşır-
hanede kimin beni fark ettiğini,

kimin fark etmediğini ve uçurumun ne genişlikte ve ne derinlikte olduğunu söylemek güç.

Yavaşça nasıl battıklarını görüyorum insanların ve onlara şu sözleri sesleniyorum: Yavaş yavaş nasıl battığınızı görüyorum.

Yanıt yok. Uzaktaki müzikli gemilerde, donuk ve cesur, orkestralar çalışıyor. Çok üzülüyorum, hiç de hoşuma gitmiyor, öyle hepsinin ölmesi, ıııslak, bu çiseleyen havada, yazık, ağlayabilirim, ağlıyorum: “Ama kimse bilmiyor” diye ağlıyorum, “hangi yılda olduğunu ve bu ve bu olağanüstü.”

Peki dinozorlar nerede kaldı? Ya bu ıııslak bavullar binlerce ve binlerce, bomboş ve sahipsiz, suyun üzerinde nereden sürükleniyorlar? Yüzüyor ve ağlıyorum.

Her şey, diye ağlıyorum, istendiğı gibi, her şey yalpalıyor, her şey denetim altında, her şey yolunda, insanlar eğri yağın yağmurun

altında boğuldular herhalde, yazık, neyse,
ağlanır buna, iyi de,
belirsiz, söylemesi güç, neden, hem ağlıyor
hem de yüzmeyi sürdürüyorum.

Havana 1969 - Berlin 1977